12 stronic i 40 ilustracyj.

WSCHÓD

Lwów — Stanisławów — Tarnopol

Nr. 73 Cena **20** gr. Rok III.

Dnia 30 stycznia 1938.

WYCHODZI 10, 20 i 30 KAŻDEGO MIESIĄCA

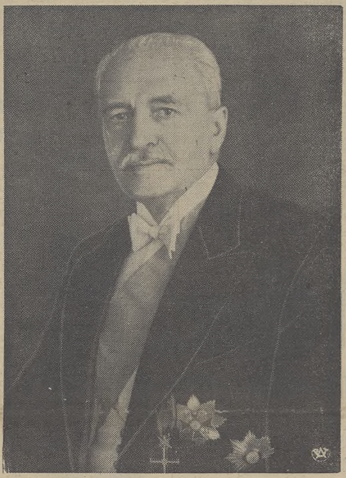
REDAKCJA i ADMINISTRACJA

Lwów, ul. Piłsudskiego 21. — Tel. 210-86

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

ŻYCIE MIAST i WSI WOJEWÓDZTW POŁUDNIOWO — WSCHODNICH

Najdostojniejszy Solenizant.

PROFESOR Dr IGNACY MOŚCICKI
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Imieniny pierwszego Obywatela.

Zgodnie, radośnie, sercami złączeni,
Których dziś żadna zwada nie rozdziela,
Święcimy w całym kraju dzień Imienin
Pierwszego Męża i Obywatela.

Chociaż najwyższe dobro ma w Swej pieczy
I dostojnością góruje nad tłumem,
Jest nam tak bliski i taki człowieczy,
Bo w Sobie dobroć połączył z rozumem.

Więc cała Polska w życzeniu się brata,
By los Mu drogę kwiatami wymościł
I by prowadził jeszcze długie lata
Nawę Ojczyzny ku lepszej przyszłości.

Niech Jego ręką szczęście gospodarzy,
By mir nastąpił po waśni podnietach
I niechaj zawsze ma na pięknej twarzy
Tak jasny uśmiech jak na Swych portretach.

Henryk ZBIERZCHOWSKI.

Z Lubaczowa.

Staraniem Czytelni Polskiej w Lubaczowie odbył się odczyt profesora gimnazjum lubaczowskiego p. **Markowa** p. t. „Nowsza poezja polska". Odczytu wysłuchało około 150 osób, w tym wiele młodzieży szkolnej.

Przy udziale wójta gminy zbiorowej Lubaczów p. **Dybka** i sekretarza gminy p. **Kotowskiego** został w Nowej Grobli założony Oddział Straży Pożarnej. Do Oddziału tego zapisało się 20 osób. Wybrany Zarząd Oddziału rozpoczął już swoje prace.

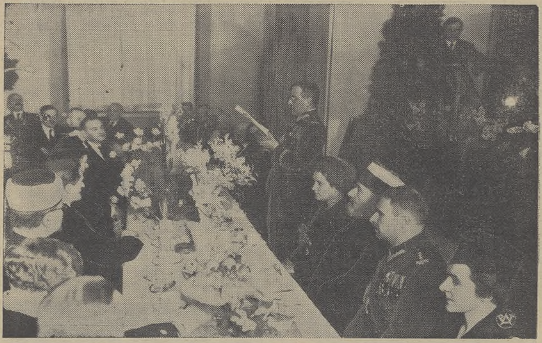
Lubaczowski agronom powiatowy inż. **Klamut** został delegowany do gminy Sople ad Bihale, gdzie urządził w sali szkolnej zebranie. W czasie tegoż inż. **Klamut** wygłosił dłuższe przemówienie, po którym założono Kółko Rolnicze i wybrano Zarząd Kółka.

W salonie przyjęć Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej prof. dr Ignacy Mościcki przyjął na Zamku Królewskim w Warszawie na audiencji łotewskiego ministra finansów Ekisa. Na zdjęciu od lewej ku prawej: poseł łotewski w Warszawie min. Walters, mini ster handlu i przemysłu p. Roman, P. Prezydent R. P., minister p. Ekis.

Pożegnanie gen. Skwarczyńskiego przez Wilno.

Zdjęcie powyższe przedstawia fragment z uroczystego pożegnania Szefa OZN. gen. Stanisława Skwarczyńskiego, dotychczas dowódcy Dywizji Piechoty Legionowej w Wilnie, przez władze, wojsko, duchowieństwo i społeczeństwo m. Wilna oraz województwa wileńskiego. Reprodukujemy moment z przemówienia pożegnalnego p. gen. Skwarczyńskiego.

Wpisujcie się na członków T.S.L.

Zimowe wywczasy młodzieży szkolnej.

Podczas tegorocznych zimowych feryj szkolnych młodzież nasza, korzystając z pięknej zimowej pogody, zażywała z rozkoszą sanny na puszystym śniegu.

Wystawy warszawskie.

W Muzeum Narodowym w Warszawie odbyło się uroczyste otwarcie wystawy, poświęconej pamięci Artura Grottgera z okazji 100-ej rocznicy urodzin znakomitego malarza, oraz Wystawy druków i rękopisów z okresu Powstania Styczniowego. Otwarcia wystaw dokonał Pan Marszałek Śmigły-Rydz w obecności weteranów 1863 r., przedstawicieli władz państwowych, wojskowych i samorządowych oraz dyplomacji. Obie wystawy są związane z uczczeniem 75-tej rocznicy Powstania Styczniowego, która zbiega się w tym roku z setną rocznicą urodzin genialnego malarza Powstania, Artura Grottgera. Na zdjęciu Pan Marszałek Śmigły-Rydz otwiera wystawy, przecinając symboliczną wstęgę.

Cała młodzież pod bronią!

Doniosłe zarządzenia

dla wzmocnienia obronności Polski.

Na przestrzeni ostatnich dziesięciu miesięcy przeprowadzono w Polsce **szereg ogromnej wagi posunięć, zmierzających do wzmożenia obronności państwa.** W wymiarze materialnym posunięcia owe wyrażają się intensywnie prowadzoną akcją unowocześnienia **sprzętu technicznego naszej armii, motoryzowania poszczególnych jednostek itp.** W wymiarze moralnym udostępniono dziedzinę „uzbrajania" Rzeczypospolitej **całemu narodowi,** całemu społeczeństwu.

Płynące nieprzerwaną falą ofiary na FON. i FOM., codzienne wręczanie wojsku broni i pomocy technicznych przez pracowników umysłowych, robotników, chłopów, młodzież akademicką i szkolną — oto **doniosłe rezultaty związania armii z narodem.**

Obok jednak udostępnienia społeczeństwu szeregu dziedzin armii i jej spraw jeszcze donioślejsze znaczenie posiada **odpowiednie wychowanie społeczeństwa na wypadek wojny,** przygotowanie wszystkich obywateli do pełnienia na frontach i tyłach przyszłych obowiązków żołnierskich. W akcji tej, siłą rzeczy, na plan pierwszy wysuwa się zagadnienie młodzieży. **Właśnie młodzieży dotyczą zaś dwa doniosłe posunięcia ministra Spraw Wojskowych, dokonane w ostatnich miesiącach.**

Pierwsze z nich — to **wprowadzenie obowiązku zastępczej służby wojskowej.** Zagadnienie którego znaczenia moralnego nie jesteśmy jeszcze w stanie ocenić. Od r. 1937 **każdy młody obywatel** Rzeczypospolitej przejdzie przez szeregi armii. Jeśli z tych czy innych uzasadnionych względów nie będzie mógł odbyć powinności wojskowej w pułku czy podchorążówce — przepracuje pod kierownictwem wojskowym **szereg dni na robotach o kapitalnym znaczeniu państwowym.** Bo ofiara z krwi i praca jedną mają wagę dla Rzeczypospolitej. Nauczył nas tego Józef Piłsudski.

Obok wprowadzania obowiązku zastępczej służby wojskowej równie doniosłym jest ostatnie zarządzenie władz wojskowych **o powołaniu do życia legii akademickich.** Jakie będą posiadać zadania i czym będą owe legie?

Cała młodzież polska na skutek ostatniego zarządzenia Min. Spraw Wojskowych przejdzie przeszkolenie wojskowe niezależnie od tego, czy w przyszłości odsługiwać będzie czy też, że już odsługiwała wojsko. W ostatnich dniach grudnia ubiegłego roku dowództwa okręgów korpusów zarządziły **rejestrację wszystkich studentów szkół akademickich i uczniów szkół wyższych, przedpoborowych, poborowych, odroczonych, zupełnie zwolnionych z wojska i wszystkich tych, których stosunek do wojska nie został jeszcze ustalony.** Po wstępnej fazie prac przystąpiono obecnie do formowania w poszczególnych miastach Rzeczypospolitej **legii akademickich.**

Studenci — oficerowie rezerwy obejmą w legiach stanowiska kierownicze i instruktorskie. Pozostali zarejestrowani przejdą kurs przysposobienia wojskowego o programie wyższym niż w szkole średniej, wezmą udział w ćwiczeniach wojskowych, zapoznają się z techniką obrony i techniką walki. **W ten sposób cała młodzież polska stając na każde zawołanie pod bronią — stanowić będzie element odpowiednio wyszkolony i przygotowany do walki.**

Program prac w legiach akademickich pomyślano w ten sposób, aby nie kolidując ze studiami młodzieży przygotował ją jak najlepiej do przyszłych obowiązków. To też prace w legiach prowadzone będą równoległe z zajęciami na wyższych uczelniach, ćwiczenia zaś — przeprowadzone będą w okresie ferii letnich i zimowych. W dn. 19 bm. powołano już pierwsze kadry oficerów — akademików — na kursy instruktorskie, które trwać będą cztery dni. Na kursach tych przyszli instruktorzy zapoznani zostają z programem prac w legiach i zasadami, na jakich prace te będą prowadzone.

I znów jak w wypadku z zastępczym obowiązkiem służby wojskowej przedwcześnie było by dzisiaj przesądzać wyniki zaprowadzenia legii akademickich w Polsce. Wyniki te przemówią same za siebie w pierwszej potrzebie orężnej Rzeczypospolitej. Jedno jest pewne jednak już dzisiaj: zarządzenie to było niezmiernie słuszne i celowe. Jesteśmy państwem, realizującym pokój w każnym naszym posunięciu na terenie wewnętrznym i zagranicznym. Jak powiedział jednak na kongresie Stanów Zjednoczonych jeden z wielkich realizatorów pokoju światowego prez. Roosevelt „Państwo, dążące do pokoju, musi być silne". **Realizując pokój musimy jednocześnie wzmagać naszą potęgę, naszą siłę, naszą obronność.** W pracy tej powołanie do życia legii akademickich jest wielkim i konsekwentnym posunięciem. Dzięki niemu przecież **cała młodzież polska znajdzie się pod bronią, która będzie umiała kiedyś bronić pokoju.**

Nowy wiceminister spraw wewnętrznych.

Br. Nakoniecznikow-Klukowski.

Jerzy Paciorkowski.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej mianował wojewodę warszawskiego, p. dr Bronisława Nakoniecznikowa - Klukowskiego wiceministrem w Ministerstwie spraw wewnętrznych. Dr Bronisław Nakoniecznikow-Klukowski urodził się w r. 1888 w Warszawie i jako doktor medycyny był lekarzem w armii rosyjskiej w czasie wojny światowej. Po przewrocie w Rosji był prezesem Związku wojskowych Polaków 6-tej armii, a następnie członkiem Naczelnej Rady 2-go korpusu wojsk polskich na Wschodzie. Po przejściu do służby w armii polskiej dr Nakoniecznikow - Klukowski był oficerem sztabowym do zleceń Naczelnika Państwa. Pełnił następnie funkcje zastępcy szefa korpusu kontrolerów wojskowych; w listopadzie 1928 r. objął stanowisko wojewody stanisławowskiego, skąd został powołany na stanowisko wojewody lwowskiego, 6 lipca 1931 r. został mianowany podsekretarzem stanu w Prezydium Rady Ministrów, 17 listopada 1931 r. podsekretarzem stanu w Ministerstwie spraw wewnętrznych, dnia 2 listopada 1932 r. powraca do Prezydium Rady Ministrów, a dnia 10 maja 1933 r. zostaje mianowany ministrem rolnictwa i reform rolnych, po czym zostaje w lipcu 1934 r. mianowany wojewodą warszawskim. Dr Nakoniecznikow-Klukowski obecnie objął stanowisko wiceministra spraw wewnętrznych po p. Jerzym Paciorkowskim, mianowanym wojewodą warszawskim.

Będziemy sami wytwarzać

OKRĘTY WOJENNE I HANDLOWE.

W 18 rocznicę uzyskania dostępu do morza.

Na dzień 10 lutego b. r. przypada 18-ta rocznica odzyskania przez Polskę **dostępu do morza.** Moment ten zdecydował ostatecznie **o mocarstwowym stanowisku Polski w świecie,** o jej niezależnym, gospodarczym i politycznym rozwoju.

Odzyskanie dostępu do wybrzeża było jednak tylko pierwszym krokiem w walce o polskie morze. Trzeba je teraz było zdobyć faktycznie, **posiąść naprawdę.** I tutaj egzamin, jaki nam wypadło zdać wobec świata i samych siebie wypadł zadowalniająco, **biedna wioska rybacka — Gdynia** w oczach niemal rozrosła się do wymiarów nowoczesnego, europejskiego miasta, pulsującego życiem i rozmachem, stała się portem o zasięgu światowym. Gdynia — to było i jest „oczko w głowie" wszystkich Polaków, umiłowane zwłaszcza przez młodzież widzącą w niej realizację marzeń o morskiej potędze Polski, o polskiej wielkiej żegludze. W przeciągu lat kilkunastu **młoda Gdynia przewyższyła wszystkie inne porty bałtyckie,** osiągając największy tonaż przeładunku, wyrażający się cyfrą ponad 5 milionów tonn rocznie. Nieprawdopodobnie szybki i pomyślny rozwój Gdyni zaimponował nie tylko nam, ale światu. Gdynia — to słuszny powód naszej dumy, widomy miernik naszej prężności narodowej i gospodarczej.

Równolegle do rozwoju portu gdyńskiego rozrastała się — dosłownie z niczego — **nasza marynarka handlowa i wojenna.** Tonaż polskich okrętów handlowych wynosi obecnie w sumie około 140 tys. tonn regestrowych brutto.

Największy postęp w dziedzinie rozudowy floty handlowej zaznaczył się w latach ostatnich. Wypłynęły na morze **dwa wielkie motorowce transantlantyckie „Piłsudski" i „Batory".** Wkrótce opuszczą stocznię dwa nowe transatlantyki pasażerskie, dwa transatlantyki towarowe i dwa okręty towarowe średniej wielkości. Z Gdyni rozchodzi się ponad 50 polskich regularnych linii okrętowych, należących do 4 wielkich przedsiębiorstw morskich. **Polska bandera zdobyła sobie wstępnym bojem prawo obywatelstwa, dobre imię na morzach świata.**

Polska marynarka wojenna posiada ogółem 16 tys. tonn wyporności. Składają się na to 4 kontrtorpedowce w tym dwa bardzo silne, trzy łodzie podwodne i dwie w budowie, 4 trawlery, jeden stawiacz min. który w najbliższym czasie będzie ukończony, oraz pewna ilość pomniejszych jednostek.

Niezadługo spodziewać się należy ukończenia robót przy budowie stoczni marynarki wojennej, oraz stoczni floty handlowej. Z chwilą ukończenia tych stoczni **będziemy mogli wytwarzać własne okręty wojenne i handlowe nie tylko na nasze potrzeby, ale również i na zamówienia innych krajów.**

Wspomnieć również trzeba o **rozwoju rybołóstwa morskiego,** posiadającego nie tylko duże znaczenie gospodarcze dla miejscowej ludności rybackiej ale i dla ogólno - krajowego bilansu handlowego. Polskie rybactwo morskie uczyniło znaczny postęp w dziedzinie motoryzacji, rozszerzając dzięki temu wielokrotnie swój zasięg. Obok flotylli budowanych w Gdyni kutrów, będących własnością poszczególnych rybaków powstają większe przedsiębiorstwa rybołówcze, posiadające nowoczesne, na wysokim poziomie technicznym, postawione flotylle.

Bilans dokonanych osiągnięć nie powinien pogrążyć nas w słodkim wytchnieniu. Przeciwnie, widząc dodatnie rezultaty dotychczasowych wysiłków winniśmy je podwoić. **Gdynia, flota morska wojenna i handlowa, rozbudowujący się ze wspaniałym rozmachem Centralny Okręg Przemysłowy — to symbole naszej energii narodowej, naszego młodego, twórczego entuzjazmu, to realizacja idei zjednoczenia Polaków złączonych jedną wolą i jednym dążeniem — wytrwałego marszu ku Polsce wielkiej i potężnej.**

Podoficerski

międzyoddziałowy turniej szachowy we Lwowie.

W dniu 25 b. m. wieczorem odbyło się w Podoficerskim Kasynie Garnizonowym przy ul. Kurkowej 12 otwarcie międzyoddziałowego **turnieju szachowego o tytuł mistrzowskiej drużyny podoficerskiej miejscowego garnizonu i nagrody przechodnie Kasyna.**

Zdjęcie z otwarcia podoficerskiego międzyoddziałowego turnieju szachowego we Lwowie. W głębi widoczni po środku: mjr. Jarzębiński, kpt. Chendyński, em. chor. Budnik, st. sierż. Bednarski, st. sierż. Konarski i inni.

Do turnieju stanęło 12 drużyn. Otwarcia turnieju dokonał mjr **Jarzębiński,** kurator Kasyna, zaś kpt. **Chendyński** omówił znaczenie szlachetnego współzawodnictwa gry szachowej, życząc zawodnikom najlepszych wyników. Prezes Kasyna st. sierżant **Bednarski,** z którego inicjatywy ten turniej się odbywa, podziękował oficerom za przybycie na otwarcie turnieju. Na szczególne podkreślenie zasługuje obecność na otwarciu turnieju **b. wieloletniego prezesa P. K. G. chor. Budnika, który — mimo przejścia w stan spoczynku — czuje się nadal związany z kolegami służby czynnej i tak jak przed tym, obecnie również bierze żywy udział w ich poczynaniach.**

Rozpoczęty międzyoddziałowy turniej szachowy jest przygotowaniem do eliminacji **mistrzowskiej drużyny szachowej lwowskiego O. K., która pod koniec b. r. stanie w szranki z najlepszymi drużynami innych O. K., K. O. P. i Marynarki Wojennej i zmierzy się w szlachetnym współzawodnictwie o tytuł mistrza Armii i nagrodę przechodnią Ministra spraw wojskowych. Zakończenie turnieju przewidywane jest w połowie marca.**

Życzymy, ażeby mistrzowska drużyna garnizonu lwowskiego **była mistrzem O. K. VI., a w przyszłości — Armii,** co nie było by nowiną, bowiem tytuł ten piastowała już w r. 1936, tracąc go w roku 1937 wskutek czasowej niedyspozycji jednego z czołowych swoich zawodników.

„OPŁATEK" ORGANIZACYJ POLSKICH W HORODENCE I CZERNELICY.

Staraniem wszystkich miejscowych stowarzyszeń polskich odbył się w Horodence wspólny tradycyjny „Opłatek", w którym wzięło udział około 300 osób oraz reprezentanci władz, organizacyj i stowarzyszeń. W czasie uroczystości przemówienia wygłosili: prezes Zjednoczonych Stowarzyszeń Polskich rejent p. **Zielonka,** proboszcz ormiańskiej parafii ks. **Bąkowski** i starosta p. **Rutkowski.** Obecni odśpiewali szereg kolęd i pieśni patriotycznych.

W Czernelicy w sali Czytelni T. S. L. staraniem wójta p. Andrzeja **Ropczyckiego** odbył się „Opłatek" dla przedstawicieli wszystkich miejscowych organizacyj. W uroczystości tej wzięło udział około 150 osób.

Dla dzieci w Rudkach.

W „Świetlicy Policyjnej" w Rudkach, staraniem „Rodziny Policyjnej" i „Policyjnego Klubu Sportowego", odbyło się rozdawnictwo podarunków dla biednych dzieci szkół powszechnych w Rudkach, bez różnicy wyznania i narodowości. Ogółem obdarowano 37 dzieci szkolnych bucikami, butami, płaszczykami, ubrankami i struclami. Policjanci powiatu rudeckiego weszli w kontakt z miejscowymi władzami „Pomocy Zimowej" i „Pomocy Dzieciom i Młodzieży" oraz z nauczycielstwem.

Dzieci obdarowano faktycznie najbiedniejsze. Po części oficjalnej dzieci funkcjonariuszy policyjnych podejmowały swoich rówieśników herbatką i podwieczorkiem, po czym odbyła się zabawa dziecinna przy odgłosie amatorskiej policyjnej orkiestry.

Uroczystość tę zaszczycili: starosta p. Sarnecki, katecheta ks. Lewiński, kierownik Sądu Grodzkiego p. Podgórski, kierownik szkoły p. Piątkowski, asesor Sądu Grodzkiego p. Myksymowicz, burmistrz miasta p. Buraczyński, nauczycielstwo, przewodniczący Pomocy dzieciom i młodzieży sędzia mgr Terlecki, przewodniczący Pomocy zimowej bezrobotnym emeryt. radca p. Patkowski wraz z członkami Zarządu, oraz komendant powiatowy policji kom. Kalkus z swoimi podwładnymi.

Dziatwa rozbawiona bawiła się ochoczo do późnego wieczora. Akcja policyjnej pomocy zimowej objęła cały powiat rudecki, na posterunkach policyjnych potworzono sekcje pomocy dzieciom.

Zdjęcia fotograficzne z tej uroczystości zamieścimy w następnym numerze WSCHODU.

SPÓŁDZIELNIA „SPOŁEM" W PISTYNIU.

W Pistyniu, powiat Kosów, odbyło się zebranie miejscowych obywateli, na którym założono spółdzielnię spożywczą „Społem" i wybrano Zarząd tejże. Do spółdzielni zapisało się 26 członków.

ZE ZŁOCZOWA.

DZIATWA SZKOLNA POD OPIEKĄ WOJSKA. — OBRONA PRZECIWLOTNICZA. — KURS STRAŻACKI.

Złoczowski pułk piechoty z inicjatywy pułk. **Stanisława Dąbka** zorganizował akcję pomocy dla biednej dziatwy na wsi. Korpus oficerski i podoficerski opodatkował się na ten cel, co stało się podstawą opieki pułku nad dziatwą szkolną i przedszkolną w 6 wsiach powiatu złoczowskiego i zborowskiego. Ostatnio **mjr. Kiczka** w towarzystwie st. sierżanta **Górecznego** i sierż. **Mokrzyckiego** bawił we wsi Ścianka, powiat Złoczów, gdzie delegacja ta obdarowała 120 dzieci ciepłą bielizną, pończoszkami, rękawiczkami, książkami, przyborami szkolnymi i słodyczami. Dla dzieci p. **majorowa Kiczkowa** osobiście przygotowała podwieczorek. Na ręce mjr. Kiczki podziękowanie imieniem dziatwy złożył kierownik szkoły **p. Rybak.**

Tak samo mjr. **Tobiasiewicz** udał się do Seretca, powiat Zborów i imieniem pułku obdarował tamtejszą ubogą dziatwę szkolną: płaszczykami, szalikami, chusteczkami i przyborami szkolnymi. Dziatwa rozradowana serdecznie dziękowała mjr. Tobiasiewiczowi za otrzymane dary.

Z inicjatywy Starostwa został w Złoczowie zorganizowany kurs obrony przeciwlotniczej dla komendantów bloków mieszkalnych. Otwarcia kursu dokonał wicestarosta p. **Wrześniowski** w obecności prezydenta miasta pułk. **Brzezickiego,** prezesa Okr. LOPP. nacz. **Dzięciołowskiego,** sekretarza Magistratu mgr **Nowakowskiego,** kier. **Kruha** i wiceinsp. poż. **Ziętka.** Na kursie tym wykładają por. **Kaszewski,** kpt. **Krówczyński,** mgr **Rosenzweig** i instr. poż. **Miłkowski.**

W Złoczowie odbył się kurs strażacki dla naczelników i dowódców plutonów wiejskich Straży Pożarnych, w którym brało udział 32 kursistów. Wykładowcami na kursie byli: pp. **Ziętek,** dr **Tymrakiewicz, Miłkowski, Zborowski, Kot, Dereń** i naczelnik Straży Pożarnej **Terlecki.** Kursiści korzystali z miejskiego sprzętu pożarniczego, oraz wyżywienia i zakwaterowania. Na uroczystym zakończeniu kursu obecni byli: starosta p. **Plachta,** wicestarosta p. **Wrześniowski,** burmistrz p. **Brzezicki,** insp. **Bachman, Piechurski, Klimecki** i kpt. **Pruszczyński.** Pierwszą lokatę na kursie uzyskał p. **Stanisław Ruczkowski,** urzędnik Ubezpieczalni Społecznej w Złoczowie.

Opieka złoczowskiego pułku piechoty nad dziećmi szkolnymi. Zdjęcie pierwsze przedstawia obdarowanie dzieci w Ściance, p. majorową Kiczkową(x) i mjr. Kiczkę(xx). Na drugim zdjęciu widzimy w głębi mjr. Tobiasiewicza, przeprowadzającego obdarowanie dzieci w Seretcu.

Nowa ważna placówka.

Dom Polski w Schodnicy.

Z inicjatywy Związku Strzeleckiego w Schodnicy przystąpiono do budowy Domu Polskiego. Jeszcze w roku 1933 zawiązał się Komitet wykonawczy budowy, w skład którego weszli członkowie Związku Strzeleckiego i TSL.

Ofiarność miejscowego społeczeństwa w zrozumieniu celowości budowy dała odpowiednie wyniki. Zebrano do tej pory ogółem kwotę 13.989 zł. 05 gr. Ponadto firmy: „Gazy Ziemne" Schodnica, „Polmin" Drohobycz, „Godula" Chebzie, Zarząd Lasów Majdan i Zarząd majątku Lindenbaumów, Kropiwnik Nowy, ofiarowały w odpowiednich ilościach różnego rodzaju materiały budowlane.

Dom Polski w Schodnicy w budowie.

Do tej pory przed nastaniem bieżącej zimy wykonano: fundamenty z kamienia na betonie, wiązanie drewniane budynku i dachu, który pokryto blachą pocynkowaną, a wreszcie z powodu zimy przerwano murowanie muru ogniochronnego.

Kosztorys całej budowy obliczony został na kwotę 49.246 zł. 23 gr.

Budynek mieścić będzie w sobie następujące organizacje: Związek Strzelecki, Towarzystwo Szkoły Ludowej, Koła LOPP, Koła Polskiego Czerwonego Krzyża, Koła Ligi Morskiej i Kolonialnej, Związek Rezerwistów, Rodzinę Rezerwistów, Związek b. Ochotników Wojennych i inne.

Parcele budowlane pod budowę ofiarowały: Firma „Gazy Ziemne" i gmina Schodnica, o łącznej powierzchni 2.327 metrów kwadratowych.

W skład Komitetu Wykonawczego wchodzą pp.: kier. **Stefan Zambelli,** przewodniczący, **Stefan Heiler,** sekretarz, kier. **Józef Dąbrowski** jako skarbnik i członkowie **Julian Hansmajer,** kier. **Stanisław Frydrych,** wójt gminy **dr Stanisław Sławek, Eugeniusz Guzikiewicz** i kier. **Stefan Freudenberg.** Funkcje przewodniczącego Komisji rewizyjnej pełni p. **Władysław Górecki,** dyrektor Firmy „Gazy Ziemne" w Schodnicy.

Komitet w pracach swych doznaje wysoce cennego poparcia ze strony wicewojewody lwowskiego **mgr Tadeusza Chmielewskiego,** dowódcy korpusu **gen. Michała Tokarzewskiego Karaszewicza,** posła **dr Bronisława Wojciechowskiego** i starosty **mgr. Emila Wehrsteina.**

Akcja budowy Domu Polskiego w Schodnicy zasługuje na gorące poparcie społeczeństwa. Zbliża się już sezon budowlany, potrzebne są dalsze fundusze na ukończenie nowej tak ważnej placówki.

Poczta w przededniu imienin Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Z okazji imienin Pana Prezydenta Rzeczypospolitej prof. dr. Ignacego Mościckiego, przypadających w dniu 1-go lutego, zostaną wydane specjalne znaczki pocztowe z podobizną Pana Prezydenta R. P. Na zdjęciach naszych wzory tych znaczków po 30 gr. i 15 gr.

Inicjatywa Stanisławowa

w sprawie budowy ścigacza morskiego.

W sali sesyjnej Urzędu Wojewódzkiego w Stanisławowie odbyło się liczne zebranie przedstawicieli miejscowego społeczeństwa, celem powołania do życia Obywatelskiego Wojewódzkiego Komitetu zbiórki w Stanisławowie **na ścigacz morski.** Na zebranie przybyli delegaci duchowieństwa, władz cywilnych i wojskowych oraz reprezentanci organizacyj społecznych, w ogólnej liczbie około 100 osób.

Zebranie zagaił wojewoda gen. **Pasławski,** który w dłuższym przemówieniu przedstawił zasługi L. M. i K. w realizacji polskiej idei morskiej, która **rozbudowując flotę przyczynia się do tak potrzebnego utrzymywania stosunków Polski** z krajami zamorskimi oraz szerzy zrozumienie dla swoich haseł wśród szerokich mas społeczeństwa.

Następnie delegat Zarządu Głównego Ligi Morskiej i Kolonialnej inż. **Kochanowski** wygłosił referat o stanie obecnym polskiej marynarki wojennej i jej przyszłym rozwoju. W referacie swoim prelegent na tle historycznym podał **opis ścigaczy morskich** wraz z zastosowaniem tej broni, zaznaczając **bezwzględną konieczność posiadania ścigaczy przez polską marynarkę wojenną.**

W dalszym ciągu zabrał głos Wojewoda **Pasławski,** który w gorących słowach poparł wywody inż. **Kochanowskiego** podkreślając, że potrzeba budowy ścigaczy dla kraju jest pod każdym względem konieczna. Zamierzenia zaś LM. i K. w tym zakresie dadzą się zrealizować tylko wtedy, o ile całe społeczeństwo nasze okaże w tym kierunku należyte zrozumienie i ofiarność. Zaznaczył ponadto P. Wojewoda, że ofiary na ufundowanie ścigaczy morskich nie będą pod żadnym warunkiem zużyte na żadne koszta administracyjne, **lecz wyłącznie na ten cel.** Następnie na wniosek prezesa p. **Ćwiczyńskiego** wybrano Prezydium Obywat. Wojewódzkiego Komitetu zbiórki na ścigacz morski w składzie: prezes — gen. **Kleeberg,** wiceprezes — mgr Franciszek **Kotlarczuk,** prezydent m. Stanisławowa oraz pułk. **Janowski, prez.** S. O. **Scheuring,** naczelnik **Sambor,** nacz. **Swaczyński** i prez. Zjedn. Kupców Polskich **K. Schweiser** — członkowie Prezydium.

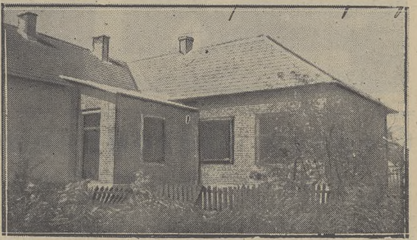
Na zakończenie prez. Ćwiczyński omówił sprawę zbliżających się „Dni Kolonialnych", organizowanych przez L. M. i K. Protektorat nad „Dniami Kolonialnymi" objął Wojewoda gen. **Pasławski.**

Akcja „Rodziny wojskowej" w Stryju.

„Rodzina Wojskowa" w Stryju prowadzi dwie świetlice w miejscowych pułkach, przeznaczone dla chłopców bezrobotnych. Każda świetlica wychowuje po 15 chłopców, którzy otrzymują obiad i odrabiają w świetlicy lekcje. Chłopcy otrzymują od „Rodziny Wojskowej" całą garderobę, są umundurowani. „Rodzina Wojskowa" obdarowała ostatnio 76 dziewczynek, które otrzymały ciepłą garderobę.

Szkoły w Tarnopolszczyźnie.

Szkoła powszechna w Horodyszczu Wielkim, powiat Tarnopol, powiększona została przez dobudowę nowych sal do nauki szkolnej.

Prenumeratorzy WSCHODU - zdobyli piękne premie.

W niniejszym numerze WSCHODU ogłaszamy pierwszą listę prenumeratorów WSCHODU, którzy zdobyli premie. Jak wiadomo ilość tych premij wynosi 170. Pierwsza lista zdobywców premij wynosi 30.

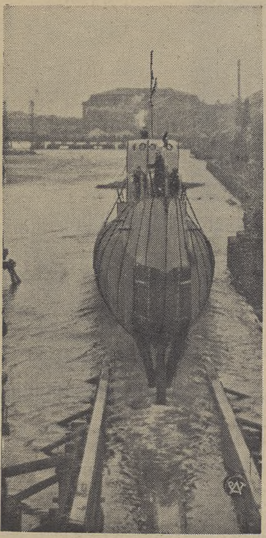
Wymienieni w liście prenumeratorowie WSCHODU mogą każdej chwili podjąć zdobyte premie, względnie porozumieć się z Administracją WSCHODU w sprawie wysyłki premij.

*

1. **Piotr Adamowski, Chodorów** — Nr 12, książka „Literatura a naród", wyd. Ossolineum.
2. **Ks. Wilhelm Krzak, Michalcze** — Nr 24, 200 sztuk papieru listowego i 200 kopert z Nowej Drukarni Lwowskiej.
3. **Aleksander Tokarzewski Bolechów** — Nr 26, mydło do golenia „Seastar", trzy kawałki mydła do prania „Kosmin" i tuba kremu „Thiosept".
4. **Marian Niderle Buczacz** — Nr 49, 200 sztuk papieru listowego i 200 kopert z Nowej Drukarni Lwowskiej.
5. **Leokadia Maksymowicz, Skwarzawa** — Nr 29, flakon wody kolońskiej, mydło toaletowe, tubka pasty do zębów, pudełko kremu sportowego, tubka kremu dziennego i pudełko pudru „Kwiat śnieżny".
6. **Petro Rizun, Zadubrowce** — Nr 42, mydło do golenia „Seastar", trzy kawałki mydła do prania „Kosmin" i tuba kremu „Thiosept".
7. **Kpt. Józef Rymarski, Stryj** — Nr 75, trzy książki: „Dzieje wojen i wojskowości w Polsce", wyd. Ossolineum.
8. **Włodzimierz Wojciechowski, Witków Nowy** — Nr 81, trzy kawałki mydła do prania „Kosmin", tuba kremu do golenia „Ray" i tuba pasty do zębów „Odol".
9. **Maria Fuxówna, Błozew Górna** — Nr 127, flakon alabastrowy z Żurawieńskiego Przemysłu Alabastrowego.
10. **Pułk. Stanisław Dąbek, Złoczów** — Nr 61, bomboniera „Złoto" (czekoladki deserowe) „Branka".
11. **Czytelnia T. S. L., Krosno** — Nr 1, Album, zawierający 59 sylwetek portretowych, wyd. Ossolineum.
12. **Zarząd Gminy Krasne k. Lwowa** — Nr 149, książka „Niewiniątko" z księgarni „Ruch".
13. **Posterunek Policji Państwowej, Dawidów** — Nr 134, książka „Ciemny las" z księgarni „Ruch".
14. **Czytelnia T. S. L., Rakowiec** — Nr 66, książka „Budnik", wyd. Ossolineum.
15. **Związek Rezerwistów, Waręż** — **Nr 119,** książka „Miłość i skarabeusz" z księgarni „Ruch".
16. **Stefan Korgul, Szeparowce** — Nr 156, goldcream do twarzy, puder „Dzidzi", mydło „Dzidzi", szampon do włosów z Fabryki A. Gąsecki.
17. **Eugeniusz Szablowski, Podkamień** — Nr 111, 200 sztuk papieru listowego i 200 kopert z Nowej Drukarni Lwowskiej.
18. **Jan Szal, Sądowa Wisznia** — Nr 167, Salami Polskie z firmy Józef Nowak.
19. **Zarząd Koła T. S. L., Horodenka** — Nr. 46, 5 kilogramów cukru.
20. **Posterunek Policji Państwowej, Porohy** — Nr 169, Salami Polskie z Firmy Józef Nowak.
21. **Ks. Eustachy Śliwiński, Tudiów** — Nr 82, książka „Zygmuntowskie czasy", wyd. Ossolineum.
22. **Placówka Straży Granicznej, Husne Wyżne** — Nr 147, książka „Miłość Lady Barbour", z księgarni „Ruch".
23. **Wilhelmina Prochaska, Tarnopol** — Nr 44, książka „Historia Lwowa" z ilustracjami, wyd. „Książnicy Atlas".
24. **Świetlica Rzemieślnicza, Żółkiew** — Nr 51, Polskie pieśni ludowe, Kantyczka, Zbiór modlitw i pieśni, Rok kościelny w pieśniach i Podolskie pieśni ludowe, wyd. T. S. L.
25. **Ludowa Szkoła Rolnicza Żeńska, Kałusz** — Nr 77, Książka „Literatura Polska Porozbiorowa", wyd. Ossolineum.
26. **Tadeusz Widepuhl, Mikuliczyn** — Nr 137, 200 sztuk papieru listowego i 200 kopert z Nowej Drukarni Lwowskiej.
27. **Nadleśnictwo, Ilemnia** — Nr 97, mydło do golenia „Seastar", trzy kawałki mydła do prania „Kosmin" i tuba kremu toaletowego „Thiosept".
28. **Stowarzyszenie „Gwiazda", Tłuste** — Nr 158, książka „Czerwony krąg" z księgarni „Ruch".
29. **Stanisław Dietz, Przemyśl** — Nr 30, książeczka oszczędnościowa z kwotą 10 złotych Galicyjskiej Kasy Oszczędności.
30. **Związek Strzelecki, Hrycowola** — Nr 129, książka „Mój Żyrardów", z księgarni „Ruch".

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Okręt podwodny „Orzeł".

Zdjęcie powyższe przedstawia chwilę spuszczania na wodę w dokach holenderskich we Vlissingen nowego polskiego okrętu podwodnego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego „Orzeł", zbudowanego kosztem 8,200.000 zł (bez uzbrojenia) ze składek całego społeczeństwa polskiego, oraz armii i marynarki, wnoszonych na Fundusz Obrony Morskiej i „Łódź Podwodną im. Marszałka Józefa Piłsudskiego".

Prezes T. S. L. dr UHMA mówi:

POTRZEBUJEMY DOPŁYWU NOWYCH LUDZI

na ziemie południowo-wschodnie, aby do życia gospodarczego wnieśli kapitały i nową energię.

Wiceprezes TSL. i Sekretariatu Porozumiewawczego **dr Stefan Uhma** wygłosił w Warszawie w Kole Lwowian referat **o polskiej pracy społecznej na ziemiach południowo-wschodnich.**

Warunki polskiej pracy społecznej na ziemiach południowo - wschodnich Rzeczypospolitej w obecnej dobie **uległy bardzo znacznym zmianom w porównaniu z epoką przedwojenną. Stąd narzekania starszego społeczeństwa, jakoby przed wojną polska praca społeczna była bujniejsza i intensywniejsza są niesłuszne i krzywdzące dla polskiej generacji doby bieżącej.**

W okresie przedwojennym społeczeństwo polskie, a głównie inteligencja zawodowa, zorganizowane w kilku zaledwie towarzystwach działało wybitnie w kierunku uświadomienia narodowego szerokich mas pod naciskiem warunków zewnętrznych, oraz pod naciskiem polskich ugrupowań politycznych, które do tego problemu przywiązywały wielką wagę. W chwili odzyskania niepodległości polskie społeczeństwo, mając niezawisłość państwową, **straciło pęd do pracy społecznej i ciężar swego dotychczasowego oddziaływania złożyło na karb oddziaływania państwa. I niewątpliwie dużo pod tym względem zdziałał i działa sam fakt istnienia Państwa polskiego, oraz praca jego władz.**

Po dłuższym okresie jakby odrętwienia przejrzało społeczeństwo nasze, że **normalny rozwój życia społecznego bez jego współudziału i bez wydatnej jego pomocy obejść się nie może.** Stąd też zrodził się **pęd do tworzenia nowych organizacyj,** które swoim oddziaływaniem na masy starają się odrobić straty i **wzmocnić pozycję polską na naszych ziemiach.** Warunki jednak pracy okazały się **nie tak proste, jak przed wojną.**

Ludność polska na wsi żyje w bardzo niekorzystnych warunkach, które utrudniają jej organizowanie się pod względem gospodarczym i kulturalnym. Na 4.175 gromad wiejskich, 55 proc. jest takich gromad, w których **polska ludność nie przekracza 200 dusz,** a i w ośrodkach miejskich nierzadko ludność polska spada poniżej 20 proc. ogółu ludności. Te warunki rozsiedlenia wymagają od polskiej ludności wysokiego uświadomienia i dużej odporności, a dla pracy społecznej stanowią poważne trudności. Następnie **kulturalno - oświatowa praca wychowawcza jest dziś znacznie trudniejsza,** aniżeli przed wojną również i z tego względu, że podniósł się **poziom wiedzy i wymagań wsi.**

Wśród organizacyj oświatowo - kulturalnych, działających na wsi, **wybija się na pierwsze miejsce z racji swej najdłuższej i nieprzerwanej pracy, jak też z osiągniętych wyników praca TSL.** Oddziaływa ona na wieś za pośrednictwem polskiego szkolnictwa powszechnego, średniego, zawodowego, ochronek, przedszkoli, półkolonij wszelkiego rodzaju imprez, bibliotek i tp. Praca polska coraz częściej znachodzi dla siebie dobre warunki rozwoju we własnych domach ludowych, których polska ludność posiada ponad tysiąc. **Ofiarność chłopa polskiego przy budowie domów ludowych, oraz przy wznoszeniu kaplic i kościołów nie jednego wprowadza w podziw.**

Nie mniej ważną organizacją, **wielki wpływ** wywierającą na wieś, jest **Związek Strzelecki.** Można śmiało powiedzieć, że **TSL. i Z. S. stwarzają podwaliny pod rozbudowę pracy społecznej i przygotowują grunt dla zasięgu pracy innych organizacyj o charakterze oświatowo - kulturalnym, a przede wszystkim o charakterze spółdzielczo - ekonomicznym.** Na teren wiejski z powodzeniem wielkim wchodzi w ostatnich czasach **Związek Kół Gospodyń Wiejskich,** a także wpływ dodatni wykazuje **Akcja Katolicka.** Potężnym środkiem oddziaływania dla życia kulturalnego jest radio, które przez organizacje społeczne coraz częściej dociera na wieś i pod strzechę chłopską.

O działalności tych organizacyj, które **cały swój wysiłek skierowują w kierunku zachowania dla Polski ludności, mającej poczucie przynależności do Narodu Polskiego, odbija się bardzo wyraźnie Związek Szlachty Zagrodowej, która z wielkim powodzeniem pracuje od dwu lat nad odzyskaniem dla polskości zruszczonej szlachty zagrodowej, gęsto osiadłej na ziemiach trzech Województw. Akcja ta łączy się z Towarzystwem Rozwoju Ziem Wschodnich.**

W kierunku krzewienia oświaty rolniczo - spółdzielczej, oraz w kierunku podniesienia kultury rolniczej i budowlanej, rozwijają działalność **towarzystwa, zogniskowane około Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego, Izby Rolniczej, Związku Spółdzielni Rolniczych i innych.**

Jako środek pomocniczy w pracy ogólno-oświatowej i oświatowo - rolniczej służą **wydawnictwa periodyczne,** które w znacznej ilości egzemplarzy rozchodzą się daleko poza teren Małopolski wschodniej.

W życiu naszych miast i miasteczek istnieją **poważne braki.** W szczególności sieć szkolnictwa zawodowego nie uwzględnia kilkunastu naszych miast powiatowych. Brakom tym musimy koniecznie zaradzić. **Na polu handlowym** wyrównać braki stara się przez ożywienie swojej działalności Kongregacja Kupiecka, a w życiu drobno handlowym poczyna odgrywać poważną rolę Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców Polskich. **Również rzemiosło polskie nie pozostaje w tyle i koncentruje się w Towarzystwie Zjednoczenia Polskich Rzemieślników.** Brakowi odpowiedniego kredytu dla **drobnego polskiego kupca,** starają się zaradzić **kasy bezprocentowego kredytu, tworzone przy parafiach po miastach.**

Społeczeństwo polskie Małopolski wschodniej, które osłabło w swej czujności w okresie lat 1928—1935, obecnie ocknęło się i w zwartym szeregu stanęło do twardej pracy. Że praca nasza w obecnej dobie jest rzetelna, może świadczyć to, że przedwojenny dorobek pracy naszych organizacyj, który został wskutek wojny znacznie zniszczony, **odrobiliśmy** w zupełności, a w wielu dziedzinach poważnie go **przekroczyliśmy.** Ludność nasza i rozumowo i uczuciowo dąży silnie do Polski centralnej i zachodniej.

Natomiast ludność ukraińska koncentruje się zdecydowanie i celowo na ziemiach południowo - wschodnich. Z tego powodu **potrzebujemy zorganizowanego dopływu nowych ludzi, którzyby, w dziedzinie gospodarczego życia naszych ziem mogli wnieść potrzebne kapitały i nowe zasoby energii.**

Społeczeństwo polskie w Małopolsce wschodniej musi mieć silne oparcie moralne całej ludności, by w swoich poczynaniach pomnażania dorobku polskiego na tych ziemiach nie czuło się odosobnione i mogło liczyć na konieczną pomoc innych dzielnic Polski.

Uroczystość spuszczenia na wodę okrętu „Orzeł".

Na zdjęciu obok matka chrzestna polskiego okrętu podwodnego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego „Orzeł", pani generałowa Kazimierzowa Sosnkowska (z bukietem kwiatów w ręku) w otoczeniu uczestników uroczystości w dokach Vlissingen z posłem R. P. Babińskim, kontradmirałem Świrskim i prezesem Ligi Morskiej gen. Kwaśniewskim.

Uczmy się latać.

PIERWSZA KRAJOWA WYSTAWA LOTNICZA WE LWOWIE

od 29. maja do 29 czerwca 1938 r.

Zarząd Lwowskiego Okręgu Wojewódzkiego LOPP., doceniając rolę lotnictwa w życiu narodu oraz chcąc w sposób jasny pokazać nasz dorobek na tym polu i spopularyzować go wśród najszerszych warstw społeczeństwa, podjął inicjatywę zorganizowania na szeroką skalę Pierwszej Krajowej Wystawy Lotniczej we Lwowie. **Wystawa ta urządzona będzie na placu Targów Wschodnich i obejmie 8 działów:**

Dział ogólny zobrazuje rozwój lotnictwa oraz wszelkie przejawy życia lotniczego. Będą one reprezentowane przez historię lotnictwa (międzynarodowego i polskiego), wykorzystanie lotnictwa do usług człowieka, obecny stan lotnictwa, organizacje lotnicze, filatelistykę, meteorologię, fotografię, sztukę i plastykę, radio, lotniska i urządzenia lotniskowe.

W następnych działach mieścić się będą: LOPP., lotnictwo wojskowe, przemysł lotniczy i pomocniczy, komunikacja lotnicza, sport i turystyka lotnicza, nauka, doświadczenia, badania i nauczania w lotnictwie, prasa i literatura lotnicza.

W wystawie, która **trwać będzie cały miesiąc, bo od 29. maja do 29. czerwca br.,** przewidziany jest oczywiście udział wojskowości niemniej jednak wystawa nie będzie miała charakteru wojskowego, gdyż główny nacisk położy się na dział VI, **obejmujący sport i turystykę lotniczą.** Dział ten podzielony będzie na dwie grupy. Grupa pierwsza obejmie sport balonowy, samolotowy, szybowcowy, modelarski i spadochronowy, przy czym szczególnie uwzględnione będą wszelkie wyczyny i rekordy. Grupa druga obejmie wszelkie organizacje sportu lotniczego: FAI. (Międzynarodowa Federacja Lotnicza), Aeroklub Rzeczypospolitej Polskiej, Aerokluby afiliowane i Kluby balonowe, oraz obce organizacje sportu lotniczego.

Szczególną atrakcją wystawy będą niewątpliwie eksponaty **Doświadczalnych Warsztatów Lotniczych,** produkujących znane dziś już na całym świecie samoloty „RWD.". Dyrektor DWL. obiecał dołożyć wszelkich starań, aby udział tej wytwórni był tak pod względem ilościowym, jak też jakościowym najwybitniejszym. Na wystawie będzie pokazana cała historia powstania i rozwoju Doświadczalnych Warsztatów Lotniczych „RWD.". Ujrzymy zatem w jednym z pawilonów na placu Targów Wschodnich samoloty: „RWD. 2", „RWD4", „RWD5", RWD8", „RWD9" (maszyna na której kpt. Bajan zdobył dla Polski puchar challange'owy), „RWD10" (akrobacyjny), „RWD11" (pierwsza w Polsce maszyna komunikacyjna), „RWD13" (luksusowa 3 osobowa limuzyna powietrzna), „RWD13 S" (samolot sanitarny), RWD15", „RWD16" i prototypy najnowszych samolotów „RWD17", i „RWD20".

Ponadto pokazane będą na wystawie modele tych typów samolotów, które już wprawdzie zostały wycofane z użytku, a które jednak stanowią dla rozwoju myśli konstrukcyjnej ważne etapy. Będą również na wystawie wszystkie nagrody, zdobyte przez „RWD.", części konstrukcyjne, tabele, wykresy i t. d.

Do Komitetu Wystawy wpływają liczne zgłoszenia wystawców. I tak współudział swój w wystawie przyrzekli: Doświadczalne Warsztaty Lotnicze, Wytwórnia Balonów i Spadochronów w Legionowie, Warsztaty Szybowcowe w Warszawie, Związek Awiatyczny Studentów Politechniki Lwowskiej, Lwowski Instytut Szybowcowy, Państwowe Zakłady Lotnicze, Państwowy Instytut Meteorologiczny, Zrzeszenie Polskich Przemysłowców Lotniczych, Polskie Linie Lotnicze „Lot", Aerokluby z Aeroklubem Rzeczypospolitej Polskiej na czele i wiele innych.

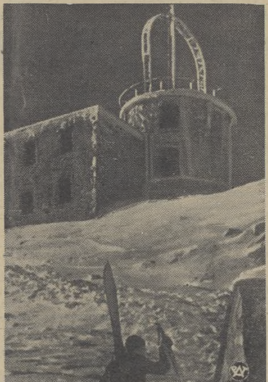
Jak wynika z powyższego, wystawa jest zakrojona na szeroką skalę, to też niewątpliwie będzie ona nie tylko pierwszą w Polsce tego rodzaju potężną atrakcją dla jaknajszerszych mas, ale potężnym czynnikiem propagandowym, który szeroko spopularyzuje rzucone przez **generała Berbeckiego** hasło: **„Uczmy się latać!".**

O protektorat honorowy nad wystawą będzie proszony Pan Prezydent Rzeczypospolitej **prof. Ignacy Mościcki.**

Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego jest poseł dyr. **dr. Jerzy Kozicki,** Komitetu Wykonawczego p. ppułkownik dyplomowany **Tadeusz Procner.**

(t. u.)

Obserwatorium meteorologiczne w Tatrach.

Nowozbudowane Obserwatorium meteorologiczne na Kasprowym Wierchu w Tatrach, którego uroczyste poświęcenie odbyło się dnia 22 bm.

Ordery Odrodzenia Polski

dla weteranów 1863 r. we Lwowie.

Prezydent Rzeczypospolitej nadał m. i. trzem weteranom przebywającym we Lwowie: Tomaszowi **Kazeckiemu,** inż. **Przetockiemu** i Antoniemu **Suessowi** — Krzyże Oficerskie Orderu Odrodzenia Polski.

W Korpusie Kadetów we Lwowie odbyła się uroczystość wręczenia odznaczeń weteranom z 1863 roku pp. inż. **Przetockiemu** i A. **Suessowi.** Na uroczystość przybył wojewoda p. **Biłyk,** wicewojewoda p. **Chmielewski,** przedstawiciel dowódcy Korpusu kpt. **Makuch,** przedstawiciele Dowództwa Korpusu Kadetów i wychowankowie Korpusu Kadetów.

P. wojewoda **Biłyk** wręczył sędziwym weteranom odznaczenia w sposób bardzo uroczysty.

Następnie odbyło się uroczyste wręczenie orderu Odrodzenia Polski zasłużonemu weteranowi p. Tomaszowi **Kazeckiemu.** Do mieszkania p. Kazeckiego udał się wicewojewoda lwowski p. **Chmielewski** z delegacją, aby p. Kazeckiemu **wręczyć odznaki Orderu i złożyć serdeczne gratulacje.** Z p. wicewojewodą przybyli do mieszkania weterana Kazeckiego przedstawiciel dowódcy Korpusu kpt. **Makuch** i w imieniu organizacyj społecznych gen. **Salicki.** Równocześnie przybyła delegacja wychowanków Korpusu Kadetów, kadeci: **Kościałkowski** (syn Ministra) i **Bojarski** w towarzystwie kapitana Mieczysława **Samołyka** — aby sędziwemu weteranowi wręczyć kwiaty.

Weteran p. Kazecki otrzymał z całej Polski depesze z życzeniami.

Zjazd żołnierzy

b. 5. p. p. Legionów Polskich.

W salach Kasyna oficerskiego pułku piechoty Strzelców lwowskich we Lwowie odbył się doroczny zjazd żołnierzy b. 5 p. p. Legionów Polskich, na którym poza częścią czysto organizacyjną poruszono sprawy ogólnopaństwowe. Przewodniczący zjazdu, komendant lwowskiego Oddziału „Piątaków" inż. **Roman Dunin** omówił polityczną i gospodarczą sytuację Państwa, oraz znaczenie i konieczność konsolidacji społeczeństwa, w szczególności na kresach południowo wschodnich. Kpt. **Chendyński** omówił sprawę szkolnictwa polskiego na kresach, a w wyniku dyskusji Lwowskie Koło Piątaków postanowiło zaopiekować się jedną ze szkół powszechnych w powiecie lwowskim. Nadto zjazd postanowił, aby i inne Koła Piątaków na terenie Oddziału lwowskiego **przyjęły w opiekę po jednej szkole.** W obradach i następnie w tradycyjnym „Opłatku" żołnierskim uczestniczyli w charakterze gości: podpułk. dypl. **Liebich,** poseł **dr Wojciechowski,** prezes Okręgu Związku Legionistów, prezes Oddziału Związku Legionistów **dr Boczar,** mjr **Krysa,** komendant Legii Akademickiej we Lwowie i przedstawiciele lwowskich Kół pułków legionowych.

Zapisujcie się na członków T. S. L.

70.000 skonów.

Mobilizacja nowej broni do walki z gruźlicą.

Polski Związek Przeciwgruźliczy, jako rzecznik czynników społecznych, zrzeszonych w Towarzystwa do walki z gruźlicą, uchwalił następujące rezolucje **w sprawie ustawy o walce z gruźlicą:**

Zagadnienie walki z gruźlicą wobec stwierdzonej liczby **70.000 skonów rocznie i około 700.000 chorych** jest kwestią olbrzymiego znaczenia społecznego i państwowego, **szczególnie z punktu widzenia sił obronnych Polski.**

Rządowy projekt ustawy stanowi poważny krok naprzód w walce z gruźlicą, przez sam fakt uregulowania ustawowego tak ważnego zagadnienia.

Natomiast rozwiązanie sprawy walki z gruźlicą oprócz tego wymaga przede wszystkim: a) stworzenia podstaw finansowych koniecznych do realizowania kosztów walki z gruźlicą, a przede wszystkim kosztów szpitalnego i sanatoryjnego leczenia chorych oraz zabezpieczenia rodzin chorych, b) uwzględnienia w szerokiej mierze ochrony dzieci i młodzieży przed zakażeniem gruźliczym, c) rozwiązania zabezpieczenia bytu osób chorych, należących do świata pracy, a pozbawionych możności zarobkowania ze względu na **niebezpieczeństwo zakażenia dla otoczenia,** d) wykonywanie skoordynowanej społecznej walki z gruźlicą wymaga nadania Polskiemu Związkowi Przeciwgruźliczemu charakteru Głównego Komitetu Walki z Gruźlicą, w którym obok przedstawicieli władz związków samorządowych i instytucyj ubezpieczeń społecznych, **czynnik obywatelski i społeczny oraz naukowo-lekarski winien być najsilniej reprezentowany.**

°

W sprawie wniesionej do Sejmu przez Rząd ustawy przeciwgruźliczej, powzięto następującą uchwałę: — Walne Zgromadzenie Lwowskiego Towarzystwa Lekarskiego przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości uchwałę Komisji w sprawie ustawy przeciwgruźliczej z zaznaczeniem, że uchwalenie tej ustawy przez ciała ustawodawcze jak najspieszniejsze jest palącą potrzebą. **O ile Komisja Zdrowia Sejmu potrafi projekt rządowy przystosować i zmienić w duchu postulatów, wyrażonych już przez cały świat lekarski Polski, jest rzeczą nader pożądaną, by uchwalenie jej nastąpiło jeszcze w bieżącej sesji sejmowej.**

°

Onegdaj odbyło się Walne Zgromadzenie Lwowskiego Towarzystwa Lekarskiego, na którym wybrano nowy Zarząd Towarzystwa. W skład tegoż weszli: dr Stanisław **Progulski,** prezes, dr Eugeniusz **Doliński,** wiceprezes, dr Emanuel **Damański,** podskarbi, dr Józef **Japa,** sekretarz, dr Witold **Ziembicki,** bibliotekarz, dr Lesław **Węgrzynowski,** przewodniczący, Komisji społeczno-lekarskiej i dr Antoni **Sabatowski,** przewodniczący Komisji przemysłowo-lekarskiej.

Nowy komendant Zw. Legionistów.

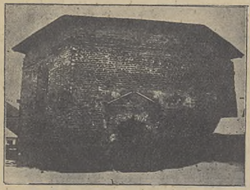
Gen. Jan Kruszewski
w ostatnich dniach wskutek wyjazdu na dłuższy urlop pułk. Adama Koca, objął komendę naczelną Związku Legionistów Polskich.

Miasto Bełz i jego zabytki.

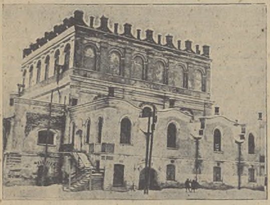
Miasto Bełz, powiat Sokal, w województwie lwowskim, znane od przeszło 1.000 lat jako osada obok Zamku, od roku 1377 jako królewskie wolne miasto, w roku 1462 jako siedziba województwa bełskiego, zbudowane jest na równinie pośród dopływów rzeki Bug. Na powyżej zamieszczonym zdjęciu fotograficznym widać południowe przedmieście oraz od lewej ku prawej stronie: cerkiew parafialną obrządku greckokatolickiego (do roku 1784 klasztorny kościół Panien Dominikanek), kościół parafialny obrządku łacińskiego (do roku 1789 klasztorny Ojców Dominikanów), oraz Synagogę, zbudowaną w północnej dzielnicy miasta.

Tak zwany **„Zbór Ariański“,** mały sześciokątny budynek, z czerwonej cegły, teraz gontem kryty, pochodzi z lat 1560—1570. Zbudowany tuż nad wschodnią pierzają rynku na terenie cmentarza, należącego do nieistniejącego dziś drew-

Zbór Ariański w Bełzie z lat 1560—1570.

nianego rzymsko katolickiego parafialnego kościoła. Budynek ten służył przez około 35 lat jako kaplica grobowcowa, pochowanego w jej podziemiach szlachcica z ziemi bełskiej wyznania ariańskiego. Po przeniesieniu zwłok do majątku rodzinnego, spadkobiercy kaplicę tę w roku 1606 oddali na własność rzymsko katolickiej parafii. Budynek używany był jako skarbiec kościelny (magazyn sprzętów liturgicznych). W czasie wojen okoliczna ludność, chroniąca się w twierdzy

Synagoga w Bełzie z 1843 roku.

bełskiej, w „świątyni ariańskiej“ chowała swoje precjoza. Po rozebraniu drewnianego kościoła i przeniesieniu parafii do kościoła po OO. Dominikanach „Zbór Ariański“ wraz z placem z pod kościoła i cmentarza przeszedł w roku 1803 w ręce osób prywatnych i używany był — jak i obecnie — jako spichlerz lub magazyn na różne rzeczy.

Jako obiekt zabytkowy „Zbór Ariański“ znajduje się obecnie pod opieką rządowych władz konserwatorskich.

Synagoga zbudowaną została w roku 1843 staraniem żyjącej do dziś rodziny rabinackiej Rokachów w miejscu dawnej drewnianej bożnicy.

Ostoją Bełza od niepamiętnych czasów był obronny **Zamek,** zbudowany na 17 hektarowym sztucznym, czworobocznym nasypie ziemnym. Naturalne i umyślnie tworzone bagna na wiele kilometrów wokoło czyniły z drewnianego Zamku twierdzę nie do zdobycia, która wsławiła się skutecznym oporem przeciw szturmom Tatarów, Turków i Węgrów.

Na powszechną wielką sławę **Zamku bełskiego** składa się prócz wybitnych czynów wojennych fakt **ulokowania w tym Zamku słynnego obrazu Matki Boskiej, przeniesionego w roku 1382 dla większego bezpieczeństwa do Częstochowy, gdzie przechowany jest i czczony jako klejnot całego narodu polskiego.**

Po spaleniu Zamku przez Szwedów z początkiem XVIII wieku odbudowano jedynie kaplicę zamkową, obecnie jako obszerny kościół, w miejscu po nasze czasy otoczonym niezwykłym pietyzmem wszystkich warstw ludności. W niektóre

Kościółek na Zameczku w Bełzie. Z prawej strony wymurowany Stały Ołtarz Polowy.

święta kościół zamkowy staje się za ciasnym. Dlatego zbudowano w ostatnich latach osobny **„Stały Ołtarz Polowy“** obok kościoła na Zamku, ujęty we formę oryginalnej gloriety, ozdobiony w stare bełskie kamiennie rzeźby.

W obrębie dawnej twierdzy bełskiej łatwo jest dokopać się starej broni jak moździerze, miecze, siekierki, kule kamienne różnej wielkości.

Terytorium zamkowe w obrębie wałów stanowi wdzięczny temat dla archeologii ogólnej i militarnej.

(K. L.)

Wojewoda gen. Pasławski i przedstawiciele Armii

na uroczystości Jordanu w Stanisławowie.

Św. Jordanu w Stanisławowie tradycyjnym zwyczajem obchodzone było **bardzo uroczyście.**

Na placu Paderewskiego odprawił celebrowaną mszę św. w otoczeniu licznego duchowieństwa grec.-kat. biskup sufragan ks. dr **Latyszewski,** w obecności przedstawicieli władz rządowych, wojskowych i samorządowych z wojewodą stanisławowskim gen. Pasławskim i pułk. Liszką na czele.

Ponadto w święcie wzięła udział kompania honorowa wojska wraz z orkiestrą, która na zakończenie odegrała „Boże coś Polskę“.

NOWY LOKAL DOMU KOBIET WE LWOWIE.

Czytelnikom „Wschodu“ znana jest wysoce **pożyteczna działalność** Domu Kobiet, stworzonego i prowadzonego od szeregu lat przez Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet. Z okazji zmiany lokalu tej placówki, warto przypomnieć znaczenie jej w akcji społecznej.

W Domu Kobiet, za bardzo skromną opłatą 10 złotych miesięcznie, samotne kobiety niezamożne, studentki, krawczynie, szwaczki, prywatne nauczycielki znaleźć mogą nie tylko dach nad głową, ale zdrową fizycznie i moralnie, **ciepłą atmosferę niemal że rodzinnego ogniska.** Dzięki pełnej poświęcenia pracy i opiece stałej kierowniczki, jakoteż delegatki Zarządu Z. P. O. K., życie w Domu Kobiet zostało zorganizowane **wzorowo.** Wobec ograniczenia do minimum kosztów administracyjnych oraz pomocy władz miejskich i społeczeństwa, pensjonariuszki za niską opłatą 10 złotych otrzymują: mieszkanie, t. j. łóżko z pościelą i szafkę na rzeczy, opał i światło, nadto śniadanie i kolację za dopłatą po 15 gr. dziennie za każdy z tych posiłków, zaś pełne utrzymanie wraz z mieszkaniem za 30 zł miesięcznie.

Warto podkreślić, że po powrocie z zajęć poza domem, mogą się zbierać w mile urządzonej **świetlicy,** przy wspólnym stole, oraz czytać, uczyć się, szyć, czy zajmować się inną ręczną robotą.

Zarząd dba również o potrzeby umysłowe swoich pensjonariuszek, **dostarczając im książek do czytania, urządzając pogadanki i odczyty oraz dopuszczając je na zebrania i odczyty Z. P. O. K.**

Pewnym cieniem w tym jasnym obrazie życia Domu Kobiet był do niedawna niezbyt odpowiedni lokal w zniszczonej już bardzo realności miejskiej przy ul. św. Zofii. Obecnie niedogodność ta została usunięta, gdyż dzięki życzliwemu stanowisku prezydenta **Ostrowskiego** i wiceprezydenta **Irzyka** jakoteż referentów odnośnego działu w Zarządzie Miejskim, udało się Z. P. O. K. uzyskać dla Domu Kobiet **znacznie odpowiedniejsze pomieszczenie w kamienicy** przy ul. Ormiańskiej 23, będącej własnością miasta.

Dom Kobiet zainstalował się już 15 b. m. na nowej siedzibie i w obecnych, dogodniejszych warunkach zapełnia się coraz bardziej pensjonariuszkami, korzystającymi chętnie z tej cichej przystani. W obecnej chwili jest jednak jeszcze kilka miejsc wolnych, o które mogą ubiegać się niezamożne pracownice fizyczne i umysłowe, nie mające rodziny lub też **przybywające z prowincji na naukę lub kursa zawodowe.**

Zgłoszenia przyjmuje bądź to Zarząd Domu Kobiet przy ul. Ormiańskiej 23 bądź też Sekretariat Z. P. O. K. pl. Akademicki 2, II p. od godziny 10-tej do 12-tej przedpołudniem.

Posiedzenie Komisji Rolnej w Skałacie.

Posiedzenie Komisji Rolnej przy Wydziale powiatowym w Skałacie odbyło się celem zaprojektowania budżetu i ustalenia planu pracy na rok 1938/39. Budżet na ten rok przekroczył kwotę 20.000 zł. i jest większy od budżetu dotychczasowego o kwotę 5.000 zł. Na zwiększenie się budżetu wpłynęło rozszerzenie agend działu rolniczego w Wydziale powiatowym przez zaangażowanie dwóch nowych instruktorów, a mianowicie instruktora Przysposobienia Rolniczego i instruktora gospodarstw przodowniczych, wreszcie zorganizowanie referatu weterynaryjnego.

W sprawozdaniu nad działalnością Wydziału powiatowego w kierunku rozwoju rolnictwa, podkreślono **podniesienie się organizacyj rolniczych,** które, jako organ społeczny rolniczy, przejęły część agend rolniczych z Wydziału powiatowego, rozszerzając w ten sposób zasięg działalności na szersze rzesze rolników. Ponadto podkreślono **należytą organizację zbytu produktów rolnych** przez zorganizowanie magazynów zbożowych, składnicy jaj, skupu włókien konopnych, który to dział handlowy, prowadzony przez O. T. R. i Koła Gospodyń Wiejskich, zdobył uznanie u rolników.

Charakterystycznym momentem, podniesionym przez przewodniczącego Wydziału Powiatowego mgr T. Rutkowskiego jest fakt unikania współpracy ruskich organizacyj rolniczych społecznych „Silskij Hospodar“, na co również zwrócili uwagę członkowie Komisji Rolnej i narodowości ukraińskiej.

Udział w powyższym posiedzeniu wzięli delegaci z Tarnopola a to z ramienia Urzędu Wojewódzkiego **inż. De Niseau** oraz delegat Izby Rolniczej tarnopolskiej **inż. Schweitzer.**

NOWY ZARZĄD P. C. K. W SKAŁACIE.

Na walnym zebraniu Polskiego Czerwonego Krzyża w Skałacie został wybrany nowy Zarząd powiatowy z prezesem wicestarostą dr **Józefem Koziebrodzkim,** sekretarzem p. **Jastrzębskim** i skarbnikiem p. **Hornsteinem** na czele. Zebrani uchwalili uruchomić Miejskie Koło P. C. K. w Grzymałowie oraz Delegatury P. C. K. w siedzibach gmin wiejskich.

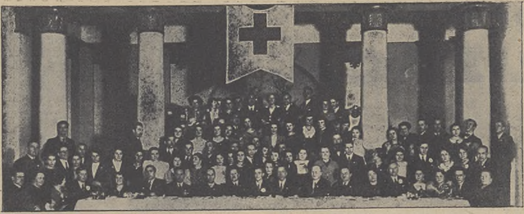
PRZETARGI.

Lekarz wezwany do telefonu.

— Niech pan na chwilę wstrzyma oddech i nie oddycha póki nie przestanę mówić.

Członkowie drużyn ratowniczo-sanitarnych P. C. K. we Lwowie.

Zdjęcie powyższe przedstawia uczestników tradycyjnego „Opłatka", urządzonego w sali „Posejmowej" we Lwowie w gmachu hr. Skarbka przez drużyny ratowniczo - sanitarne Polskiego Czerwonego Krzyża przy czynnej współpracy Zarządu lwowskiego Oddziału PCK. Wśród uczestników po środku za stołem widzimy prezesa Oddziału PCK. p. Czesława Eckhardta w gronie członków Zarządu.

Nowe sklepy Kółek Rolniczych

na terenie województwa stanisławowskiego.

W ostatnich tygodniach powstał na terenie województwa stanisławowskiego cały szereg sklepów Kółek Rolniczych, które świadczą o zrozumieniu przez szerokie sfery społeczeństwa wagi idei spółdzielczości.

W szczególności w **Obertynie,** powiat Horodenka, uruchomiono filię Sklepu Kółka Rolniczego. Sklep ten będzie zaopatrywać przede wszystkim ludność, zamieszkałą w przysiółkach obok Obertyna.

W **Koniuszkach,** powiat Rohatyn, został otwarty sklep Kółka Rolniczego. Rodziny miejscowych kolonistów polskich złożyły na uruchomienie wspomnianego sklepu 150 zł. w formie udziałów, zaś O. T. R. w Rohatynie udzieliło sklepowi 180 zł. bezprocentowej pożyczki.

W **Czereśni,** powiat Rohatyn, utworzono sklep Kółka Rolniczego, który zaopatrywać będzie ludność miejscową w produkty spożywcze.

W **Wygodzie,** powiat Rohatyn, otwarto ponownie sklep Kółka Rolniczego, który w ubiegłym roku został zamknięty.

Ponadto w gromadzie **Turady,** powiat Żydaczów, społeczeństwo zainicjowało założenie sklepu Kółka Rolniczego, który będzie otwarty już w najkrótszym czasie.

Straż graniczna

z pomocą zimową.

Podoficerowie Straży Granicznej Komisariatu w **Śniatynie** złożyli zamiast życzeń świątecznych i noworocznych kwotę 17 zł 20 gr. na pomoc zimową dla bezrobotnych.

Podoficerowie Straży Granicznej Komisariatu w **Kutach** złożyli zamiast życzeń świątecznych i noworocznych kwotę 5 zł. na pomoc zimową dla bezrobotnych.

Podoficerowie Straży Granicznej Komisariatu w **Horodence** złożyli zamiast życzeń świątecznych i noworocznych kwotę 4.50 zł na pomoc zimową dla bezrobotnych.

Zebrane kwoty przekazane zostały do Wojewódzkiego Komitetu Pomocy Zimowej dla bezrobotnych **w Stanisławowie.**

Podoficerowie Straży Granicznej Komisariatu **w Zaleszczykach** złożyli zamiast życzeń świątecznych i noworocznych kwotę 18 zł 75 gr. na pomoc zimową dla bezrobotnych.

Kwota powyższa przekazana została do Wojewódzkiego Komitetu Pomocy Zimowej dla bezrobotnych **w Tarnopolu.**

5 wędrownych kursów narciarskich

dla młodzieży wiejskiej na Huculszczyźnie.

Dzięki staraniom Towarzystwa Przyjaciół Huculszczyzny obecnie Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa w Krakowie organizuje **na Huculszczyźnie pięć wędrownych kursów narciarskich dla młodzieży wiejskiej, a to: dwa w Żabiem oraz po jednym w Jamnie, Mikuliczynie, i Tatarowie.** Celem kursów jest danie możności organizacjom młodzieży wiejskiej przejścia przeszkolenia narciarskiego, jak również zaznajomienia ich z pięknymi terenami narciarskimi Karpat Wschodnich.

W związku z tym Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa wysłało na Huculszczyznę jednego z najlepszych instruktorów p. **Figwera,** którego osoba gwarantuje, że będą one prowadzone na wysokim poziomie. Akcję Towarzystwa Przyjaciół Huculszczyzny i Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa należy przyjąć z wielkim uznaniem, gdyż obejmuje ona **coraz szersze warstwy społeczeństwa i różne organizacje, rozwijając wśród nich zamiłowanie do sportu narciarskiego.**

RODZINA WOJSKOWA

dla dzieci w Czortkowie.

Koło „Rodziny Wojskowej" w Czortkowie zaopiekowało się dziećmi i urządziło dla nich „Gwiazdkę", **obdarowując 80 dzieci paczkami,** które zawierały artykuły żywnościowe i praktyczne rzeczy. Rozdano 10 par bucików, 20 sztuk bielizny, 12 par pończoch, swetery, sukienki, spodnie oraz 2 tony węgla.

Ponadto Koło „Rodziny Wojskowej" ofiarowało 30 zł na „Gwiazdkę" dla dzieci, uczęszczających do szkoły powszechnej na przedmieściu Czortkowa t. zw. „Kadłubie". Tam rozdano **50 dzieciom** paczki ze słodyczami. Całą akcją zajmowała się przewodnicząca Koła p. **Rowecka.**

Ścigacze „Lwów", „Stanisławów" i „Tarnopol".

Reprezentacja Małopolski wschodniej na morzu.

70 proc. naszego handlu międzynarodowego idzie drogą morską a surowców zamorskich będziemy zawsze potrzebywali. Jasną więc jest rzeczą, że o ile nie będziemy chcieli, aby korzyści z tego wyciągali obcy, to musimy rozbudować flotę handlową do takich rozmiarów, abyśmy potrafili cały import surowców obsłużyć **własnymi statkami handlowymi.**

Z rozbudową zaś floty handlowej łączy się nieodzowna konieczność posiadania floty wojennej, odpowiadającej naszej mocarstwowości i misji dziejowej. Siła jej nie pozostaje w żadnym stosunku do wielkości posiadanego wybrzeża, a przeciwnie ponieważ posiadany mały skrawek wybrzeża morskiego, nie pozostający w żadnym stosunku do naszej mocarstwowości, przeto musimy mieć tak rozbudowaną flotę wojenną, składającą się ze wszelkiego rodzaju jednostek bojowych od najmniejszych do największych, a łodzie podwodne wszelkiego rodzaju, torpedowce, kontrtorpedowce, krążowniki mniejsze i większe i wreszcie okręty liniowe, **abyśmy nie tylko mogli obronić własne wybrzeże, ale na to, byśmy mogli mieć zagwarantowaną dostawę surowców zamorskich i stałą łączność z 8 milionami naszych rodaków, mieszkających poza krajem macierzystym.**

O silnej flocie morskiej w ścisłym tego słowa znaczeniu winny pamiętać Rząd i nasze ciała ustawodawcze i one to winny opracować pewien plan mniejszy lub większy rozbudowy floty wojennej, któryby był objęty budżetem państwowym. Nam członkom Ligi Morskiej i Kolonialnej, a także reszcie obywateli pozostaje **rola czuwania, mobilizacja duchowa społeczeństwa polskiego dla tego celu, oraz przyczynienie się własnymi funduszami** do powiększenia floty wojennej od dołu, czyli postaranie się o jednostki najmniejsze, które mogą być fundowane przez wszystkie poszczególne województwa, jako że koszt ich wynosi około 600.000 zł.

Mowa tu o **ścigaczach morskich,** które aczkolwiek są małe jednak są bardzo groźne nawet dla największych jednostek bojowych nieprzyjaciela, ponieważ dzięki swej obrotności, wielkiej szybkości trudne do trafienia dla artylerii, zapewniają nie tylko pewną obronę posiadanego wybrzeża morskiego, lecz nadto **gwarantować mogą należyty konwój statków handlowych,** wiozących niezbędne surowce dla celów wojennych i przy obsadzie dzielnymi naszymi wilkami morskimi mogą poczynić wielkie szczerby w wojennej flocie naszych ewentualnych nieprzyjaciół, którzy by śmieli targnąć się na naszą Najjaśniejszą Rzeczpospolitą.

Jak Polska długa i szeroka odzywają się głosy Oddziałów, Obwodów i Okręgów Ligi Morskiej i Kolonialnej, nawołujące do fundowania jak największej ilości wspomnianych ścigaczy dla naszej małej wprawdzie ale dzielnej floty wojennej. I nasze ziemie południowo wschodnie a zwłaszcza zbiorowy żołnierz i kawaler „Virtuti Militari" miasto Lwów, który już nawiązał ścisły kontakt z naszą dzielną flotą wojenną, przez wręczenie okrętowi wojennemu łodzi podwodnej „Wilkowi" swego herbu z krzyżem „Virtuti Militari" nie pozostaną napewne w tyle.

Z okazji więc rocznicy odzyskania wybrzeża morskiego, którą będziemy w całej Polsce obchodzić bardzo uroczyście, winni wszyscy dobrzy Polacy wstąpić do Ligi Morskiej i Kolonialnej na członków czynnych a już napewne nie powinien znaleźć się nikt, ktoby nie złożył pewnej kwoty na ołtarzu naszej Ojczyzny na sprawienie ścigacza wojennego.

Zatem wszyscy na start!

Ziemie południowo - wschodnie mogą na początek ofiarować flocie wojennej ścigacz „LWÓW", a następnie w miarę zebrania dalszych funduszów, dalsze ścigacze „STANISŁAWÓW" i „TARNOPOL". Datki składać należy w miejscowych Odziałach Ligi Morskiej i Kolonialnej na Fundusz Obrony Morskiej albo też na konto PKO. Nr. 4200 (Liga Morska i Kolonialna, Lwów, ul. Podlewskiego 1, II. p.).

Niech dobrym prognostykiem dla zbożnej sprawy rozbudowy floty wojennej będzie potężna łódź podwodna **„ORZEŁ",** która w sobotę 15 stycznia spłynęła na fale morskie portu holenderskiego Vissingen, a która odtąd wzmocni polską straż na Bałtyku.

Mgr. Tadeusz Kawecki
ppłk. dypl. s. s., wiceprezes
Obwodu LMK.

UŁATWIENIE EGZAMINÓW CZELADNICZYCH.

Izby rzemieślnicze postanowiły wystąpić do Ministerstwa przemysłu i handlu o przyznanie ulg w składaniu egzaminów rzemieślniczych. Izby rzemieślnicze będą zabiegać o to, aby wszystkie osoby, które ukończyły naukę przed 1. lipca ub. roku u rzemieślników, nie posiadających prawa do kształcenia terminatorów, były bez utrudnień dopuszczone do egzaminów czeladniczych.

Stanisławów otrzyma nowoczesny

stadion i halę sportową.

W sali zebrań Magistratu w Stanisławowie odbyło się pod przewodnictwem prezydenta mgr Fr. Kotlarczuka posiedzenie członków Miejskiego Komitetu W. F. i P. W.

Po zagajeniu przez prezydenta mgr Kotlarczuka, na wstępie por. **Lenar** złożył szczegółowe **sprawozdanie z działalności** Sekcji W. F. i P. W. Według tego sprawozdania w ostatnim roku szkolnym było w Stanisławowie 10 hufców szkolnych, liczących 748 członków, osiem organizacyj P. W., Z. R., P. P. W., Z. O. R., K. P. W. i Z. P. R., liczących 643 członków oraz pięć hufców szkolnych żeńskich, liczących 186 członków i pięć organizacyj żeńskich pozaszkolnych W. F. K., liczących 85 członkiń. Z kursów i obozów P. W. korzystało 90 członków. Kurs łuczniczy ukończyło 10 członkiń. Odznaki P. O. S. zdobyło 575 członków. Zakupiono 105 kompletnych mundurów drelichowych, 10 płaszczy, 75 pasów głównych za kwotę około 2.000 zł., oraz zamówiono karabinki sportowe za kwotę około 1.200 zł. Ponadto wydzierżawiono plac przy ul. Sobieskiego i urządzono na tym placu boiska sportowe i tor łuczniczy. Koszt niwelacji i urządzenia placu wynosi około 600 zł.

Sprawozdanie z **wykonania budżetu** złożył intendent Komitetu p. **Kubok.** Dochody za ostatnie trzy kwartały tj. po dzień 31. grudnia 1937. wyniosły 362 zł. 25 gr., zaś suma wydatków 3.375 zł. 02 gr. Saldo kasowe na dzień 1. stycznia br. wynosi 257 zł. 90 gr. Po przeprowadzonej dyskusji, w czasie której wyjaśnienia udzielał prez. mgr Kotlarczuk, p. Kubok zreferował preliminarz budżetowy na rok 1938-39, zwiększony o sto procent w stosunku do roku poprzedniego, zamykając po stronie dochodów i wydatków globalną kwotą 12.000 zł. **Preliminarz ten przyjęto bez zmian.**

Następnie prez. mgr **Kotlarczuk** zreferował sprawę projektowanej budowy **stadionu i hali sportowej** w Stanisławowie na boisku, przejętym przez Miejski Komitet od M. K. K. O., oraz na przyległych do tego boiska dziewięciu morgach gruntu, należącego do szpitala powszechnego. W opracowaniu znajdują się plany projektowanego stadionu przez komisję specjalnie w tym celu powołaną, w skład której wchodzą fachowcy i specjaliści sportowi i techniczni. Plany i kosztorysy uzgodnione przez władze sportowe i nadzorcze będą wykonane przypuszczalnie pod koniec sierpnia br., wobec czego **roboty ziemne stadionu rozpoczną się już w jesieni br.** Na stadionie znajdą pomieszczenie boiska piłki nożnej, siatkówki, koszykówki, boiska treningowe, strzelnica oraz hala sportowa.

Na wniosek prez. mgr Kotlarczuka uchwalił Komitet **przejąć na swoją własność** od Towarzystwa Żeglugi i Turystyki Rzecznej pływalnię na rzece Bystrzycy Nadwórniańskiej wraz z wszystkimi urządzeniami z tym, że dług, zaciągnięty przez Towarzystwo w kwocie 5.000 zł., będzie spłacony przez Miejski Komitet W. F. i P. W. w Stanisławowie.

Rumuńskie Świętego Jordanu.

Tegoroczne rumuńskie Święto Jordanu było nader uroczyście obchodzone w Bukareszcie. Król Karol II w towarzystwie premiera p. Gogi przyjął defiladę wojska i organizacyj. Zdjęcie obok przedstawia fragment z ceremonii święcenia wody przez wyższe duchowieństwo prawosławne.

Historyczny romans na filmie.

Greta Garbo w swej najnowszej roli Pani Walewskiej w filmie, poświęconym tej romantycznej postaci z epoki napoleońskiej, nakręconym w Hollywood.

Oddział Organizacji Wiejskiej O. Z. N. w Olesku.

W Olesku, powiat Złoczów, odbyło się zebranie organizacyjne Oddziału Organizacji Wiejskiej OZN. Obrady toczyły się w sali Domu Ludowego, w których wzięło udział około 350 osób. Zebranie zagaił p. **Ludwik Stachowski,** przewodniczący Oddziału, po czym p. **Stanisław Pruszyński,** jako delegat Prezydium Obwodu powiatu złoczowskiego w obszernym referacie zobrazował cel powołania do życia Obozu Zjednoczenia Narodowego, dotychczasową pracę, wyniki tej pracy oraz zadania na przyszłość. W dyskusji zabierali głos pp. **Maksymowicz i Wohanda,** którzy poruszyli szereg spraw miejscowych oraz p. **Skarbek,** uzasadniając potrzebę jednoczenia się społeczeństwa polskiego w szeregach OZN. Zebrani gremialnie zdeklarowali się do wstąpienia w szeregi Obozu Zjednoczenia Narodowego.

Lepsze stosunki w dolinie Pełtwi.

Oczyszczenie wody i powietrza — rozbudowa kanalizacji we Lwowie.

Jednym z najważniejszych warunków należytego rozwoju Lwowa jest sprawa racjonalnej rozbudowy urządzeń kanalizacyjnych dla usuwania z obszarów miejskich wód brudnych ze skupień mieszkaniowych i zakładów przemysłowych, jakoteż wód opadowych z całego miasta.

Miasto Lwów, mimo utraty w czasach powojennych dawnego dominującego stanowiska, objawia silną dążność do rozrostu terytorialnego i przemysłowego. Rozwojowi temu **musi odpowiadać rozbudowa urządzeń kanalizacyjnych,** które z jednej strony winny zapewnić nowozabudowanym dzielnicom warunki techniczne i sanitarnie **należytego usuwania brudnych wód,** z drugiej zaś strony, wszystkie te **wody przed wpuszczaniem ich do Pełtwi, oczyszczać w sposób taki, by nie zakażały ani wody rzecznej ani też powietrza w dolinie Pełtwi.**

W tym miejscu trzeba zaznaczyć, że Lwów posiada obecnie sieć kanałów miejskich, wybudowanych według nowoczesnych zasad technicznych na podstawie projektu z r. 1910. Sieć ta musi być obecnie rozszerzona na obszary nowoprzyłączone w r. 1932 do miasta Lwowa w jego północnej części **(Kleparów, część Hołoska Małego, Zamarstynów i Zniesienie)** mieszczącej szereg zakładów przemysłowych, produkujących wody przemysłowe zużyte (przemysł garbarski, chemiczno naftowy, gorzelniany, rzeźnia miejska, rakarnia itp.).

Sprawa należytego usuwania z miasta wód zużytych, jak też ich oczyszczenia, jest przedmiotem stałej troski tak Zarządu m. Lwowa jak i władz wojewódzkich. Dlatego też poczyniono szereg kroków dla usunięcia obecnych niedomagań w dziedzinie kanalizacji jak również oczyszczenia wód spływających do Pełtwi.

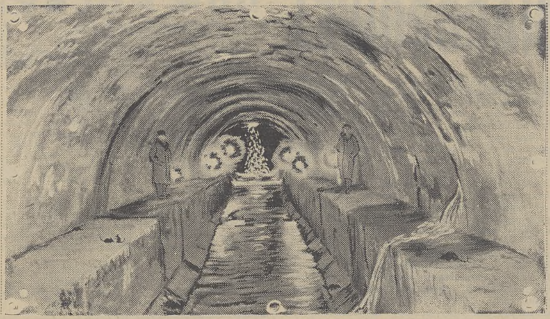
W szczególności Zarząd Miejski opracował projekty i kosztorysy **czterech głównych zbieraczy** (kolektorów) **kanalizacyjnych,** których celem jest przyjęcie wód kanalizacyjnych i odprowadzenie ich poza obręb miasta do **oczyszczalni,** gdzie mają być pozbawione szkodliwych zawiesin i zanieczyszczeń. Projekty kolektorów tych opracowane na łączną sumę kosztorysową 1,457.869 zł 67 gr są obecnie w toku zatwierdzenia przez władze nadzorcze, po czym **nastąpi ich realizacja w czasie tegorocznego sezonu budowlanego.**

W celu położenia kresu zanieczyszczaniu wody i powietrza w dolinie rzeki Pełtwi, które odbija się szkodliwie na stosunkach zdrowotnych, gospodarczych (rolnictwo, rybostan, przemysł letniskowy) i estetycznych wzdłuż całego biegu Pełtwi i części rzeki Bugu, Zarząd Miejski przystąpił do opracowania wstępnego projektu **zakładu oczyszczenia wód brudnych.** Zakład ten ma równocześnie umożliwiać wyzyskanie wartościowych składników mułu kanalizacji miejskiej do produkcji nawozów rolniczych, a w miarę opłacalności i gazu do oświetlenia. Studia techniczne z zakresu: budownictwa wodnego, chemii technicznej i bakteriologii są w toku, **a dla przeprowadzenia doświadczeń wykonano próbną oczyszczalnię** u wylotu rowu odpływowego z rzeźni miejskiej (t. zw. „Krwawego rowu"). Po ukończeniu studiów przedwstępnych zostanie wykonany w ciągu r. 1939 projekt techniczny wspomnianej oczyszczalni, dla której oznaczono miejsce na południowym brzegu Pełtwi nieco niżej mostu kolei żelaznej Lwów—Stojanów.

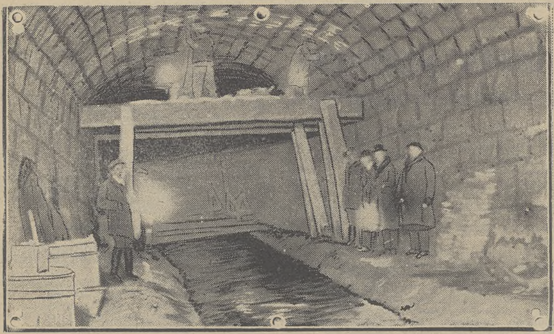
Realizacja tego projektu obejmie poważne urządzenia z zakresu hydrotechniki i pozostające w związku z nimi urządzenia mechaniczne, **kosztem około 2 milionów złotych a przeprowadzona będzie przypuszczalnie w ciągu dwu następnych lat.**

Poza tym, celem odprowadzenia wód z projektowanej oczyszczalni do rzeki Pełtwi, **pogłębiono ją na przestrzeni około 3 km. poniżej miejsca upatrzonego na oczyszczalnię, przez co wody te, pozbawione dotychczasowych szkodliwych zanieczyszczeń, będą mogły rychło spływać bez szkody dla interesów okolicznej ludności.**

Jak wynika z powyższego, oczyszczenie i odprowadzenie wód zużytych jest przedsięwzięciem dużym i kosztownym. Jest ono jednak już w trakcie realizacji. Niewątpliwie więc zostaną w najbliższych latach zlikwidowane te wszystkie bolączki, na które ludność zamieszkała wzdłuż Pełtwi poniżej Lwowa słusznie się użala.

Powyższe zdjęcie fotograficzne przedstawia zasklepione koryto Pełtwi, mającej bieg pod Wałami Hetmańskimi w kierunku gmachu Teatru Wielkiego, pomiędzy ulicami Legionów a Hetmańską. Po obu stronach przez bankiety spływają nieczystości z bocznych starych kanałów. W dali widać spadający śnieg, zsypywany do Pełtwi przez otwór, znajdujący się przed gmachem Teatru Wielkiego. Służba kanałowa uwija się pod ziemią z lampami karbidowymi. Fotografował red. Leon Daniluk.

Na zdjęciu powyższym widzimy tok prac pod ziemią przy konserwacji sklepienia Pełtwi pod placem Solskich. Prace takie wykonuje się jedynie w porze zimowej, gdyż w innej porze w czasie ulewnych deszczów woda, unosząc wszelkie nieczystości z domów lwowskich, spływa korytem Pełtwi, podnosząc się aż do wysokości górnego sklepienia i zabrałaby ze sobą rusztowania, materiały i narzędzia. Fotografował red. Leon Daniluk.

OPIEKA NAD SZKOŁAMI

w Małopolsce wschodniej.

Szereg instytucyj, organizacyj i zrzeszeń, pracujących na niwie społecznej, wystąpiło z inicjatywą nawiązania stosunków ze szkołami powszechnymi na terenie Ziem południowo wschodnich, aby objąć rolę patrona nad tymi szkołami.

Dotychczas akcja ta rozwija się dość powoli. Tam, gdzie została rozpoczęta, szkoły, zwłaszcza na terenie poszczególnych gmin, korzystają z życzliwej opieki i pomocy. Organizacje opiekuńcze przy różnych sposobnościach i świętach pamiętają o szkołach, o dzieciach szkolnych, dostarczają książek i tzw. pomocy szkolnych. Często dzieci szkolne najuboższe otrzymują ciepłe okrycia i obuwie a wreszcie środki aprowizacyjne i słodycze.

Obecnie poszczególne szkoły, zwłaszcza na terenach wiejskich, szukają kontaktów z poszczególnymi zrzeszeniami i instytucjami. W roku ubiegłym akcja opiekuńcza zdobyła duże sukcesy i jest nadzieja, że w roku bieżącym ilość szkół, pozostających pod patronatem instytucyj i zrzeszeń miast, bardzo znacznie wzrośnie.

Sekcja robotnicza

Obozu Zjednoczenia Narodowego we Lwowie.

Z dniem 1 stycznia 1938 r. został otwarty lokal Sekcji Robotniczej Obozu Zjednoczenia Narodowego przy ul. Bourlarda 5 II p. Sekretariat czynny w poniedziałki, środy i piątki od 17 — 19 godz. Organizacja Sekcji Robotniczej postępuje szybkim tempem. **Do Sekcji Robotniczej we Lwowie zgłosiło dotychczas akces 16 Związków z ponad 4000 członków.**

Równocześnie z innymi organizacjami zgłosiło przystąpienie do Centrali Sekcji Robotniczej Obozu Zjednoczenia Chrześcijańskich Związków Zawodowych z centralą w Warszawie oraz Zjednoczenie zawodowe Polskie z siedzibą w Poznaniu.

Na terenie Małopolski wschodniej zgłosiło swój akces **Zjednoczenie Chrześcijańskich Zw. Zawod.** — organizacja b. poważna, posiadająca ze względu na jej kierowników ks. prof. **Szydelskiego** oraz prezesa **Wierzbickiego — duży autorytet moralny.** Równolegle z akcesem do Sekcji Robotniczej, związki zawodowe organizują się zawodowo w Zjednoczeniu Polskich Związków Zawodowych z siedzibą w Warszawie.

Tezy polityczno-gospodarcze pracy na odcinku robotniczym Obozu Zjednoczenia Narodowego podkreślają, iż silnej i wielkiej Polski nie podobna sobie wyobrazić, bez wyraźnie określonego stosunku Państwa do świata pracy, oraz świata pracy do Państwa, bez właściwego ulokowania w ustroju Państwa oraz w całokształcie gospodarstwa narodowego tego kompleksu zagadnień, które mieszczą się w pojęciu świata pracy.

Brak aktywnej współpracy pracownika w formowaniu nowych podstaw życia i rozwoju Narodu i Państwa jest bolesną i poważną stratą. Polski świat pracy nie może być ani poza, ani obok, ani już najmniej przeciw Państwu i tylko w oparciu o Państwo kształtować się może pomyślnie życie pracownika.

Czynnik spekulacyjny wszelkiego gatunku zarówno w produkcji jak w wymianie musi być doszczętnie usunięty. Ogniska tej spekulacji mieszczą się w ośrodkach pracy, opanowanej przez obce Narodowi Polskiemu czynniki. **Proces unaradawiania gospodarstwa musi być ożywiony i przyśpieszony, gdyż silne gospodarczo i politycznie państwo leży w interesie mas pracowniczych.**

Stanisławowska artyleria konna

dzieciom szkolnym w Horocholinie.

W szkole T. S. L. w Horocholinie, znajdującej się pod opieką **stanisławowskiego D. A. K. im. gen. Romana Sołtyka,** został urządzony przez dywizjon artylerii konnej „Opłatek" dla dzieci szkolnych. Na program tej uroczystości złożyły się deklamacje oraz kolędy, odśpiewane przez dzieci, do których serdecznie przemawiali: ks. dr **Herman,** przeor oo. Dominikanów, podpułk. dypl. **Podkowiński** i inspektor **Pikulski.**

Następnie odbył się podwieczorek dla dzieci i wręczenie podarków przez kwatermistrza kpt. **Szewalskiego.** Ponadto uczennice szkoły przemysłowej w Stanisławowie wręczyły w podarunku dzieciom biblioteczkę, drugą zaś biblioteczkę mniejszą podarował dzieciom horocholińskim syn podpułk. **Podkowińskiego.** W imieniu dzieci podziękowała nauczycielka p. **Stasiuk.** W uroczystości powyższej „Opłatka" brała udział liczna delegacja oficerów, podoficerów i żołnierzy D. A. K. ze Stanisławowa.

Pracownicy miejscy w Stryju

w szeregach O. Z. N.

W Stryju odbyło się zebranie pracowników zakładów miejskich, przewodniczył prezes powiatowej Rady Robotniczej Zjednoczenia Polskich Związków Zawodowych p. **Wojciech Łobos,** który wystosował apel do klasy pracującej, wzywając ją do zjednoczenia.

Deklarację ideową referował sekretarz powiatowej Rady Robotniczej p. **Jan Benowski.** Deklaracja została przyjęta i podpisana przez wszystkich zebranych. Następnie uchwalili zebrani przystąpić do nowej organizacji: Zjednoczenia Polskich Związków Zawodowych i wybrano Zarząd, do którego weszli: prezes — mgr **Tadeusz Kamieński,** zastępca inż. **Henryk Łyszczarz, Michał Szychliński** i **Mieczysław Lachowicz.**

Mnożą się placówki gospodarcze!

Spółdzielnia handlowa „Rolnik"

w Radziechowie.

Do „Wschodu" piszą z Radziechowa:

Społeczeństwo powiatu radziechowskiego obchodziło piękną uroczystość otwarcia placówki gospodarczej pod nazwą: „Spółdzielnia Handlowa Rolnik" z siedzibą w Radziechowie. Inicjatywę do założenia jej dał starosta powiatowy p. **Michalski,** zachęcając pp. wójtów i sołtysów do współpracy w realizacji tej tak **ważnej placówki** w powiecie. Do założenia spółdzielni przyczynił się **wydatną pomocą materialną p. Stanisław hr. Badeni.**

W uroczystości otwarcia wzięli udział: starosta p. **Michalski,** naczelnicy miejscowych urzędów, duchowieństwo, kierownictwa szkół, burmistrz miasta i społeczeństwo miejscowe, jak i zamiejscowe. Po nabożeństwie w kościele, zebrali się goście w lokalu spółdzielni, których powitał imieniem Zarządu p. **Piotr Ross,** zaznajamiając obecnych z celami i zadaniami tej placówki. Dostarczać ona będzie społeczeństwu po cenach niskich artykuły codziennej potrzeby, **zaopatrywać będzie sklepiki wiejskie i Kółka rolnicze w towar dobry i tani,** a rolników w nasiona, nawozy sztuczne i narzędzia rolnicze, aby przez podniesienie produkcji rolnej podnieść dobrobyt materialny i kulturalny włościaństwa. Po poświęceniu lokalu, przemówili do zebranych katecheta ks. **Dziedzic** i prezes Rady nadzorczej p. **Zakrzewski.** Następnie starosta p. **Michalski** podniósł zasługi członków, którzy przyczynili się do założenia spółdzielni, zachęcając społeczeństwo do konsolidacji i wytrwałości w pracy.

Jak wielką potrzebą było założenie tej placówki w Radziechowie wskazuje fakt, że już w pierwszych dniach po jej otwarciu, **ruch był ogromny, a dzienne obroty wynosiły ponad 300 złotych.**

Jest nadzieja, że już wkrótce obejmie ona swoją działalnością cały powiat radziechowski, czego z całego serca życzą sobie najszersze warstwy powiatu.

(p. r.)

NOWI CZŁONKOWIE RADY MIEJSKIEJ W TARNOPOLU.

Uzupełniający wybór członków Rady miejskiej w Tarnopolu dał następujący wynik: b. wicewojewoda Jaworczykowski, Jan Preyzner, Józef Czyrski (wszyscy Polacy) i Hilary Brykowicz (Ukr.).

»Opłatek« harcerski

w Stanisławowie.

W Stanisławowie odbył się „Opłatek" harcerski, urządzony przez Koło Harcerzy z czasów walk o Niepodległość wspólnie z Kołem Przyjaciół Harcerstwa oraz Hufcami harcerek i harcerzy.

W uroczystości „Opłatka" wzięli udział: wojewoda stanisławowski gen. **Pasławski** z małżonką, przewodniczącą Obwodu Z. P. H., ks. biskup Eugeniusz **Baziak,** wicewojewodzina p. **Seydlitzowa,** przewodnicząca Koła Przyjaciół Harcerstwa, pułk. **Janowski,** generałowa **Łukoska,** dr **Hendrychowski,** prezes Sokoła, nacz. **Typiak,** prezes Związku „Młodej Wsi" i szereg osób z pośród przyjaciół i sympatyków Harcerstwa.

Powitalne przemówienie wygłosił prezes Koła Harcerzy z czasów walk o Niepodległość mjr **Lorenz,** następnie przemówił do harcerzy ks. biskup **Baziak, zachęcając ich do dalszej wytężonej pracy nad realizowaniem idei harcerskiej.** Pod koniec wygłosił dłuższe przemówienie wojewoda gen. **Pasławski, długoletni opiekun i przyjaciel Harcerstwa, zachęcając młodzież harcerską do pracy nad sobą, unikanie wszelkich niesnasek.** Nadto p. Wojewoda wezwał młodzież harcerską **do przyjaznego współżycia.**

Opłatek zakończyły zabawy harcerskie.

PRZYGOTOWANIA DO MARSZU SZLAKIEM II BRYGADY LEGIONÓW.

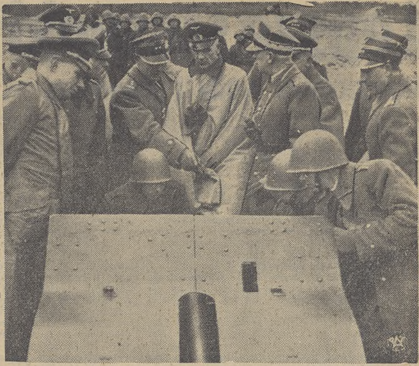
Cały szereg organizacyj sportowych i oddziałów P. W. i W. F. na terenie Ziem południowo wschodnich zgłosiły udział w tegorocznym Marszu Szlakiem II-giej Brygady Legionów. Uczestnikom Marszu, którzy go ukończą i zostaną umieszczeni na oficjalnej liście, przyznaje równocześnie Komisja Turystyczna Polskiego Związku Narciarskiego 100 punktów do odznaki górskiej, a więc zostanie im przyznana odznaka górska brązowa 1. stopnia.

Moment z uroczystego złożenia wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie przez przybyłą z Berlina do Warszawy delegację oficerów armii niemieckiej.

Delegacja wojska niemieckiego z wizytą u Armii polskiej.

Delegacja wojska niemieckiego z komendantem Wyższej Szkoły Wojennej gen. Liebmanem na czele, bawiąc w goście w Polsce, zwiedziła Centrum Wyszkolenia Piechoty w Rembertowie. Na zdjęciu obok, oficerowie niemieccy w towarzystwie oficerów naszego Sztabu Głównego na pozycji ćwiczebnej przy działku pancernym.

ROZWÓJ NASZEJ SKARBNICY NARODOWEJ.

W dniu 22 bm. w Centrali PKO odbyła się doroczna konferencja prasowa w związku z zakończeniem prac bilansowych. Na konferencji tej Prezes PKO **dr Henryk Gruber** wygłosił przemówienie, w którym omówił wyniki działalności instytucji w r. 1937.

Jak wynika z danych cyfrowych, działalność PKO w roku sprawozdawczym **wykazuje dalszy rozwój we wszystkich działach pracy.** Wśród publicznych i prywatnych instytucyj finansowych w Polsce PKO **kroczy nadal** — jak już od wielu lat — **na ich czele,** propagując ideę oszczędności wśród najszerszych warstw społeczeństwa polskiego.

W działalności PKO w r. 1937 na plan pierwszy wysuwa się doniosłej wagi fakt, że kapitały wkładowe przekroczyły miliard złotych, mianowicie osiągnęły 1.037 milionów zł. **Czysty przyrost wkładów oszczędnościowych osiągnął w roku sprawozdawczym nienotowaną dotąd sumę 121 milionów zł.,** co jest najlepszym dowodem zaufania, jakim cieszy się instytucja w społeczeństwie. Ogólny stan wkładów oszczędnościowych wzrósł do sumy 781,8 miliona zł. Ilość książeczek oszczędnościowych wzrosła o 636.439 i wynosiła w końcu roku 2.919.747 książeczek.

Piękny rozwój działalności oszczędnościowej PKO uwidacznia się w pełni przy porównaniu wyników osiągniętych w tej dziedzinie na przestrzeni ostatnich 10-ciu lat. **W okresie tym liczba książeczek wzrosła 16-krotnie, a suma wkładów oszczędnościowych 12-krotnie.** Obecnie jedna książeczka PKO przypada na 12 mieszkańców, podczas gdy jeszcze 10 lat temu jedna książeczka przypadała na 162 mieszkańców. Postęp w tej dziedzinie jest aż nadto w świetle powyższych cyfr wyraźny.

Również **wydatnie wzrósł** w roku sprawozdawczym **obrót czekowy, osiągając nienotowaną dotychczas sumę 32,7 miliarda zł.** W porównaniu z r. 1936 suma obrotu czekowego wzrosła o przeszło 4,7 miliarda zł., w ostatnim zaś 10-leciu obroty na rachunkach czekowych wzrosły z 16 do 32,7 miliarda zł., a więc o przeszło 100%.

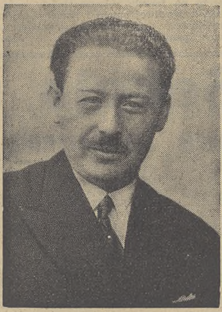
Jednocześnie ze wzrostem obrotów **zwiększyła się ilość operacyj czekowych,** wynosząc około 52 milionów (o 4,5 miliona więcej niż w r. 1936). Stan wkładów na rachunkach czekowych, których było 74.908, wynosił w dniu 31 grudnia 1937 r. 255,6 miliona zł. (wzrost o 23,6 miliona zł.). Zaobserwowano przy tym w obrocie czekowym szerokie zastosowanie we wzajemnych rachunkach pieniężnych obrotu bezgotówkowego (76% całego obrotu czekowego na sumę 24,7 miliarda zł.).

Dział ubezpieczeń na życie, wykazujący dodatnie rezultaty pracy zarówno pod względem liczby czynnych polis (136.018 — wzrost o 10.958), jak też wzrost sumy ubezpieczenia (200,2 miliona zł. — wzrost o 16,5 miliona zł.) świadczy o tym, że **ten typ ubezpieczeń najlepiej odpowiada możliwościom finansowym naszej ludności.**

Inne działy pracy PKO (przekazy zagraniczne, dewizy, inkaso weksli itd.) **również rozwijały się pomyślnie, osiągając dodatnie wyniki.** Znowu przyjrzyjmy się cyfrom. Dział przekazów zagranicznych wykonał 231.753 zlecenia (wzrost o 50.541) na sumę 47,3 miliona zł. (wzrost o 728 tysięcy zł.) Dział dewizowy załatwił 4.840 wniosków zatwierdzonych przez Komisję Dewizową oraz 2.221 wniosków we własnym zakresie. Dział inkasa weksli, prowadzony w Centrali i Oddziałach, przyjął 652.478 weksli (wzrost o 227.833) na sumę 91 milionów zł. (wzrost o 29,5 miliona zł.) W dziale zleceń giełdowych obrót wyniósł 25,7 miliona zł. (wzrost o 7 milionów zł.), a liczba transakcyj giełdowych wyniosła 10.254. Udział PKO w ogólnym obrocie papierami procentowymi na giełdzie warszawskiej był dość znaczny, bo wynosił 23,6%.

Bank Polska Kasa Opieki, sprawujący opiekę nad oszczędnościami i interesami finansowymi naszych rodaków na emigracji, zgromadził w roku sprawozdawczym wkłady do sumy 34 milionów zł. Ogólny obrót Banku osiągnął około 900 milionów złotych.

Poważne wyniki w dziale oszczędnościowym, czekowym i ubezpieczeniowym, nie oddają jeszcze w pełni obrazu olbrzymiej roli, **jaką spełnia PKO w rozwoju naszego gospodarstwa narodowego,** nie odzwierciadlają korzyści, **jakie instytucja ta daje poszczególnym obywatelom i warsztatom pracy.**

Dr HENRYK GRUBER
prezes Pocztowej Kasy Oszczędności.

Kapitały nagromadzone w PKO przyrównać można do siły napędowej olbrzymiego napięcia, puszczający w ruch mechanizm naszej maszyny gospodarczej. Ze źródeł tych, przekraczających miliard złotych, **czerpią środki odżywcze** bez mała wszystkie dziedziny życia gospodarczego. Przy pomocy tych kapitałów **rozwija się ruch budowlany,** który ożywia ze swej strony **inne warsztaty pracy, zatrudnia setki tysięcy robotników;** na ten cel PKO udzieliła około 235 milionów zł. Miasta i gminy korzystają z kapitałów PKO w wysokości 259 milionów zł. Przy ich pomocy **samorządy zaopatrują ludność w najniezbędniejsze urządzenia użyteczności publicznej,** jak: elektrownie, gazownie, wodociągi, kanalizację itp. Przy pomocy kapitałów PKO., przekraczających 200 milionów zł., **rolnicy rozszerzają swe gospodarstwa, użyźniają grunty.** Dzięki kapitałom nagromadzonym w PKO **buduje się drogi, mosty, koleje, porty, statki itd.**

Ogólna suma kapitałów, udzielonych tą drogą życiu gospodarczemu, wynosi około 1 miliarda zł. i tu właśnie tkwi właściwa rola PKO.

Wyniki akcji budowy Domów Strzeleckich na terenie województwa stanisławowskiego.

Związek Strzelecki w województwie stanisławowskim przejawia wielce ożywioną działalność, świadczącą o dużej aktywności i rozmachu organizacyjnym poszczególnych Oddziałów Z. S. Na specjalne podkreślenie zasługuje w działalności stanisławowskiego Podokręgu Z. S. akcja budowy Domów Strzeleckich.

W powiecie **dolińskim, nadwórniańskim, stanisławowskim, stryjskim** i **tłumackim** powstało w ubiegłym roku, względnie znajduje się w budowie, 16 nowych Domów Z. S., stanowiących fundament polskości na tym terenie.

W szczególności wybudowano Dom Z. S. w **Roztoczkach,** powiat Dolina, kosztem około 16.000 zł. Dom ten został już oddany do użytku miejscowemu Oddziałowi Z. S. oraz Gniazdu Szlachty Zagrodowej. Uroczyste poświęcenie Domu tego odbędzie się na wiosnę br. Ponadto w **Broszniowie,** powiat Dolina, została ostatnio ukończona budowa Domu Legionowo - Strzeleckiego.

W powiecie nadwórniańskim w **Porohach** prowadzone są końcowe prace nad budową Domu Strzeleckiego.

W powiecie stanisławowskim w **Tyśmieniczanach** buduje Z. S. Dom Ludowy. W **Horocholinie** prowadzone są roboty przygotowawcze nad budową Domu Z. S., w ubiegłym zaś roku wybudowano Dom w **Medusze,** kosztem około 20.000 zł. W Domu tym mają pomieszczenie: miejscowy Oddział Z. S., T. S. L. i Kasa Stefczyka.

W powiecie stryjskim znajduje się na ukończeniu Dom Z. S. w **Lisowicach** a w powiecie tłumackim został w **Horyhladach** wzniesiony Dom Z. S. Budowę tę subwencjonował pułk artylerii lekkiej ze Stanisławowa. Ponadto w powiecie tłumackim wybudowano Domy Z. S. w **Budzyniu, Trojanach, Pużniku** i **Tarnawicy Polnej,** w trakcie zaś budowy znajdują się Domy Z. S. w **Lackiem Szlacheckim, w Oknianach i Jezierzanach.**

DOM POLSKI w Stryju.

Na nadzwyczajnym walnym zebraniu Koła Towarzystwa Szkoły Ludowej w Stryju zapadła uchwała następującej treści:

Zebrani uchwalają przez aklamację przystąpić **do budowy Polskiego Domu w Stryju, celem upamiętnienia 20-tej rocznicy zmartwychwstania Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej, sumptem całego polskiego społeczeństwa.** Każdy członek Koła T. S. L. w Stryju winien na ten cel złożyć jednorazowo lub w ratach miesięcznych najmniej 10 zł. Walne zebranie poleca Zarządowi Koła T. S. L. wykonanie powyższej uchwały.

Zarząd Koła T. S. L. w Stryju równocześnie zaapelował do wszystkich polskich stowarzyszeń i organizacyj, **aby gorąco poparły moralnie i materialnie przedsięwzięcie Zarządu Koła T. S. L., zmierzające do realizacji wytkniętego celu.**

Społeczeństwo stryjskie postanowiło zwrócić się **do kancelarii Marszałka Śmigłego Rydza z prośbą o zezwolenie na nazwanie przyszłego Domu Polskiego imieniem Marszałka.**

Teatr Małopolski w 5-tym roku pracy.

Teatr Małopolski dawniej Podolsko-Pokucki, rozpoczął piąty sezon pracy objazdowej w Małopolsce wschodniej. Stale wzrasta ilość przedstawień i frekwencja. N. p. w pierwszym roku pracy Teatru ilość przedstawień wykazywała zupełnie małą cyfrę, w czwartym zaś roku tylko na terenie województwa tarnopolskiego odbyło się blisko tysiąc przedstawień.

Zespół Teatru Małopolskiego liczy około 70 osób i podzielony jest na dwie grupy objazdowe. Teatr posiada dwa wagony osobowe do dyspozycji, przydzielone przez Ministerstwo komunikacji.

Praca Teatru Małopolskiego prowadzona jest w niezwykle trudnych warunkach, bardzo ofiarnie, skierowana przez dyrektorkę p. Zuzannę Łozińską, dyrektora administracyjnego p. Faliszewskiego i kierownika objazdowego artystę dramatycznego p. Zabielskiego.

Opłatki w powiecie przemyślańskim

Staraniem zrzeszonych organizacyj polskich w Przemyślanach odbył się „Opłatek" w Słowicie przy czynnym poparciu proboszcza ks. **Zygmunta Szelążka** i pp. **Maszewskich.** W uroczystości tej wziął także udział starosta przemyślański p. **Mikrowicz** oraz chór Towarzystwa śpiewackiego **„Bard"**, który w czasie sumy św. odśpiewał cały szereg kolęd a nadto na uroczystości „Opłatka" szereg pieśni ludowych. Podobne uroczystości tradycyjne odbyły się także w **Krosieńku,** staraniem Kół Gospodyń Wiejskich oraz w **Hanaczowie** i **Alfredówce,** staraniem Związku Strzeleckiego.

Nowe szkoły w powiecie przemyskim.

W Przemyślu bawił p. **dr Regorowicz,** wizytator Ministerstwa W. R. i O. P., w towarzystwie wizytatora p. **Dworskiego.** Wizytator p. Regorowicz odbył w Przemyślu kilka konferencyj na temat organizacji przyszłych szkół powszechnych na terenie Obwodu przemyskiego w związku z przedłużeniem obowiązku szkolnego w miejscowościach wiejskich województw południowo-wschodnich, z dotychczasowych sześć lat nauczania na lat siedem.

Konferencje odbywały się w biurach Obwodowego Inspektoratu Szkolnego w Przemyślu.

P. dr Regorowicz interesował się również życiem kulturalno-naukowym miasta Przemyśla. W czasie przerw w obradach konferencyjnych zwiedził Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej, oprowadzany przez dyrektora Muzeum inż. **K. Osińskiego.** Ponadto p. wizytator dr Regorowicz zwiedził Przemyskie Towarzystwo Przyjaciół nauk, przyjmowany tam przez prezesa Towarzystwa dyr. **Jana Smolkę.**

WYBORY SOŁTYSÓW W POWIECIE PRZEMYSKIM.

Starostwo przemyskie zarządziło rozpisanie wyborów sołtysów i podsołtysów w powiecie przemyskim we wszystkich gromadach z powodu upływu kadencji ich urzędowania. Termin wyborów wyznaczony został na dzień 5 lutego br.

Zebranie Kół T. S. L. w Przemyślanach.

W Przemyślanach odbyło się zebranie Związku Powiatowego Kół T. S. L. przy licznym udziale delegatów z całego powiatu przemyślańskiego. Obszerne sprawozdanie złożył prezes Związku p. **Franciszek Szatkowski,** po czym sprawozdanie składali poszczególni delegaci Kół. Ze złożonych sprawozdań wynika znaczny rozwój prac w terenie i bardzo pomyślne rezultaty. We wszystkich miejscowościach powiatu tj. w 74 gromadach odbywały się wykłady i prelekcje, urządzane staraniem Uniwersytetów niedzielnych. W ciągu roku przeprowadzono półkolonie letnie w 56 miejscowościach, uruchomiono czytelnictwo w powiecie, powiększono ilość czytelń, zorganizowano dwie biblioteki ruchome i tp. Delegaci złożone sprawozdania przyjęli do wiadomości, uchwalili program prac w powiecie na rok bieżący i przez aklamację wybrali nowy Zarząd powiatowy.

ODKRYCIE NOWYCH ZŁÓŻ NAFTOWYCH.

Na terenie gromady Czaszyn w powiecie leskim dowiercono się na głębokości 93 metr. ropy wysokowartościowej o obfitej produkcji. Wysokości produkcji na razie nie ustalono.

BUDOWA DRÓG W PIĘCIU POWIATACH.

W Czortkowie odbył się regionalny zjazd kierowników powiatowego Zarządu Drogowego, powiatów południowych województwa tarnopolskiego. W zjeździe wzięli udział przedstawiciele: Zaleszczyk, Borszczowa, Buczacza, Czortkowa i Kopyczyniec. Zjazdowi przewodniczył inż. Waigel, kierownik oddz. Drogowego Urzędu Wojewódzkiego. Na zjeździe ułożono program robót drogowych na rok 1938/39.

Koszt tych robót w 5-ciu okolicznych powiatach w r. 1938/39 ustalono na kwotę około 350.000 zł., czyli o 100 procent więcej niż w roku ubiegłym.

ODDZIAŁ ŻEŃSKI ZWIĄZKU STRZELECKIEGO W RAJŁOWIE.

W Rajłowie na terenie powiatu stryjskiego, zorganizowano oddział żeński Związku Strzeleckiego. Do oddziału wpisało się 30 kobiet.

FABRYKA PERFUM SYNTETYCZNYCH W LEŻAJSKU.

W Leżajsku, na terenie Centralnego Okręgu Przemysłowego, powstaje fabryka perfum syntetycznych. Zadaniem fabryki będzie produkowanie olejków perfumeryjnych, które z czasem wyprą z polskiego rynku zagraniczne produkty.

Koło Rezerwistów w Felsendorfie.

Z inicjatywy p. **Karola Sandera,** kierownika szkoły w Szczutkowie, znanego działacza społecznego, zostało w Felsendorfie, powiat Lubaczów, zawiązane Koło Rezerwistów, do którego wpisało się 92 członków. Po przeprowadzonej dyskusji na zebraniu organizacyjnym, obecni wybrali Zarząd Koła Rezerwistów w Felsendorfie. Do zarządu weszli: **Julian Dąbek,** jako prezes, **Józef Joniec,** jako wiceprezes, **Stanisław Kotowski,** sekretarz, **Karol Sander,** komendant i **Piotr Łukasiewicz,** jako referent wychowania obywatelskiego.

Kolonia Zasłużonych . Dom Weteranów 1863 roku w Babicach pod Warszawą.

MARIA KAZECKA.

B A B U N I A.

Obrazek z roku 1863.

Piękny park podczas zapadającego wieczoru, a we dworze okno, obramowane różami, u którego przy małym antycznym stoliczku siedzi babunia.

Na głowie ma czepeczek koronkowy, a białe wytworne palce, jakby z kości słoniowej rzeźbione, trzymają dużą książkę.

Opowiada jedynej wnuczce głosem słabym i śpiewnym historie i bajki, niepodobne do innych.

Potem z różańcem w ręku płacze nad cierpieniem, którego zbliżenie się czuje, w spokoju tego aksamitnego wieczoru.

Kiedy była młodą i piękną musiał ktoś mówić do niej:

„Dwa ptaszki, gnieżdżące się pod dachem, spadły na brzeg twego okienka. Żywiłaś je, dając im jeść do dzióbka. Jeden oderwał się i uleciał, drugi umarł w gniazdku z waty, które mu przygotowałaś". „Tego właśnie bardziej lubiłam" — rzekłaś wtedy. Tego dnia miałaś czerwoną wstążkę we włosach".

Babunia jest teraz sama. Czy pojmie kto smutek tego słowa?

W parku pustka, cisza śmiertelna. Trawniki i kwiaty są wdeptane w ziemię, jakby po nich przeszedł grad. Gdzieniegdzie wielkie, czarne plamy krwi.

Jest smutno.

Za chwilę ukazują się czterej żołnierze i niosą coś ciężkiego. Nieżywego człowieka, którego głowa pochyla się na piersi. Po tych wchodzą inni i dźwigają na noszach innych martwych ludzi, a stopy ich grzęzną w krwi. Obok laurowego klombu śpi mały chłopczyna w wielkiej szkarłatnej kałuży. Spokojny, uśmiechnięty, z oczyma zaledwie zdziwionymi.

A teraz łapią **żywego człowieka.**

Trzymany przez kilku żołnierzy, bity, kopany i popychany, upada na ziemię. Lecz zaczynają nim trząść, żeby powstał, **żeby mówił.**

Wstaje i wodzi przejmującym wzrokiem, pełnym hardej dumy i bezdennego smutku, **po czym zaciska usta i nie mówi nic.**

Umiera z głodu. Od trzech dni urządzają polowanie na niego. Chwytają w końcu...

To, czego babunia potem staje się świadkiem, pozostanie na zawsze jej tajemnicą. Nie potrafiłaby nikomu tego opowiedzieć. Kiedy ginął, prosił, ażeby nigdy... Babunia usłuchała, ale zapomnieć nie może. Błąkający się cień przybiera postać wyraźną, prawie namacalną. Czy to są przeczucia czy wspomnienia?

Jest coś dziwnie przygnębiającego w szarym wieczorze. Babunia szczególnie nie lubi tej pory. Przytłacza ją niewytłumaczonym przygnębieniem, z którego nie może sobie zdać sprawy.

Babuni zdaje się, że jej się dusza otwiera, żeby wchłonąć w siebie cały smutek...

I napróżno wytęża wolę, żeby się nie poddać, tej wnikającej w nią melancholii.

Babunia zasnęła wczoraj późno i w tej chwili jest bardzo zmęczona. Jest blada, jak opłatek i łzy zalewają jej oczy. Chwilowo jest chwycona goryczą pewnej myśli...

W dużym salonie we dworze, w którym są stare meble z drzewa mahoniowego, powleczone zielonym adamaszkiem, mieszka teraz generał rosyjski z żoną.

Ta żona ma wonne batysty i drogocenne koronki i bogate, długie sobolowe futro, które nosi rozpięte na szyi i ledwie zatrzymane, na ślicznych, marmurowych ramionach....

Wczoraj do późnej nocy słyszano nieludzkie wrzaski. Były by trwały może dłużej, gdyby oto nagle, nie zjawiła się maleńka, a tak imponująca postać babuni i jednym błyskiem swoich fiołkowych źrenic, nie nakazała milczenia.

Przy kominku siedzi stara Małgorzata, w białym czepcu, z wzorzystymi wstążkami. Obok niej usadowiona w fotelu, duma jedyna wnuczka babuni, o bladej twarzyczce, z cerą przeźroczystą i dużymi, czarnej barwy oczami.

Jest zawsze smutna, chociaż z okien cudnie kolorowych patrzą na nią życzliwie, ślicznie rysowane postacie, a biała głowa babuni z fiołkowymi oczyma pochyla się każdego wieczoru nad jej łóżeczkiem. Uśmiecha się także do niej prześliczna miniatura w złotym medalionie, która wisi nad biureczkiem babuni. Ma wreszcie zwierzątka, które są złe i dobre i którymi bawi się z upodobaniem, a mimo tego jest smutna. Dziewczynka ma nóżki w maszynach.

Siedzi zawsze przykuta do głębokiego fotelu i ginie z pragnienia swobody. Nie może wyjrzeć na świat jasny i daleki i ma tylko takie kwiatki, które w oczach więdną. Przynoszą je do pokoju, po to, żeby umarły. Przed oknami babuni rośnie duży krzak róż purpurowych. Dziewczynka nie może nigdy widzieć, co **się za tym** krzakiem dzieje. Zdaje jej się ciągle, że zwisają nad nią ciężkie nieruchome chmury, przez które nie może się przedrzeć słońce. Ale oto w tej chwili, wolne ramię Babuni, z niezmierną tkliwością obejmuje jej kruczą główkę, a dziewczynka całuje gorąco, każdy biały paluszek rzeźbiony z kości słoniowej. Ogarnia ją uczucie słodkie i przejmujące.

I nagle. Oślepiająca błyskawica, a później huk, od którego ziemia się rozpada. Potem mgła czarna i wir, który wszystko pochłania. W tej otchłani słychać piekielne jęki.

Po długim czasie dziewczynka wraca do przytomności, z wysiłkiem podnosi ociężałe powieki i szepce:

— Co się stało? — Babuniu?

Babunia milczy. Zamiast niej, leży bezkształtna masa, która była przed chwilą babunią. Twarzy ani śladu, tylko jedna czarna rana, z której sączy się krew leniwym strumieniem.

Czar pracy i twórczości

przy rozbudowie i wzmacnianiu Państwa.

Marszałek Polski Śmigły-Rydz wezwał cały naród do podniesienia Polski wyżej i powiedział wielkie słowo „Tylko nowe czyny, nowa praca, dają prawo do przewodnictwa w Polsce".

Wicepremier inż. E. Kwiatkowski zapowiedział uprzemysłowienie Polski, stworzenie centralnego Okręgu Przemysłowego (lądowej Gdyni).

Minister Kolei J. Ulrich polecił Dyrekcji P. K. P. w Krakowie budowę kolei w C. O. P. i w roku 1937 z wiosną rozpoczął się gorączkowy ruch najważniejszy, bo kolejowy, jako podstawa dalszego działania.

Dyrekcja P. K. P. w Krakowie powierzyła budowę kolei Rzeszów — Tarnobrzeg firmie: inż. B. **Sienpowski,** St. **Morawski** i St. **Stolarczyk,** tworząc równocześnie kierownictwo budowy z najlepszych i najzdolniejszych inżynierów z inż. Pawłem **Kwaśniewskim** na czele, który powołał do pracy inż. Zenona **Thienela** jako swojego zastępcę i kierowników budowy inż. Magdalena **Wieczorkiewicza,** Jana **Kowalskiego,** Franciszka **Hebdę** i Karola **Mikołajczyka.** Historyczny ten dzień zaczął się **dnia 2 czerwca 1937 r.**

Inżynierowie przyjechali z Krakowa do stacji kolejowej Chmielów i w 66 kilometrze w 3 setce linii kolejowej Dębica — Sandomierz na szynie naznaczyli ten pierwszy znak początku budowy.

Od tej szyny historycznej, taśmą stalową, łatą, tyczkami i instrumentem rozpoczęli szybko pomiary przez pastwiska wsi: Chmielów i Cygany, oznaczając skręty linii, mosty, przejazdy konne i wysokość nasypu.

Komisja z Dyrekcji P. K. P. zbadała plany pomiarów, ułożyła kosztorys, poprawiła zmiany i zatwierdziła wszystko.

Natychmiast wydano rozkazy i pociągi z Krakowa przywiozły progi smołowcowane pod szyny, słupy telegraficzne, druty, cement, kamienie, szyny, śruby, pompy, motory, taczki, deski i t. p.

Zwołano ludzi ze wsi okolicznych do kopania rowów, nawożenia nasypu pod szyny, ludzi brakło, szybko wezwano wozy z końmi, a gdy ci nie mogli i nie zdążyli nasypu na czas oznaczony zbudować, **wezwali wozy i konie z Polesia i Wołynia, by termin dotrzymać.**

Budowie nic nie przeszkodziło, pp. inżynierowie szybkością błyskawicy nasypali tory od 3 do 4 metrów wysokie, wybudowali 14 mostów żelazo-betonowych i 14 klm. nasypu z progami, szynami, przejazdami, mostami, słupami telegraficznymi i **dnia 22 września** 1937 r. już za trzy miesiące pociągi nowym torem nieustannie zwożą: części maszyn, cegłę, wapno, cement, kamienie, deski, drzewo, do budowy kościoła, gimnazjum, szkoły pow., domów, szos i kanałów.

Lasy puszczy sandomierskiej, w których żyło mnóstwo rozmaitego zwierza, były spokojne. Cisza zupełna. Ludzie wiosek okolicznych w lasach tych zbierali gałęzie, trawy, mech, liście, szpilki sosen i świerków, jagody, borówki, maliny, ożyny i najrozmaitsze grzyby.

W te dziewicze lasy wstąpili młodzi inżynierowie, pomierzyli linie, drogi, miejsca budowlane, pokopali studnie do 50 m. głębokie, założyli rury żelazne i zbadali ilość i jakość wody.

Równocześnie z pomiarami i budową kolei, szos, zmierzyli inżynierowie linię i kanał na przeprowadzenie gazociągu z gór Karpat.

Linia przeszła wzdłuż przez powiat tarnobrzeski do Sandomierza.

Olbrzymie ciężkie stalowe rury 15 metrów długie o średnicy 300 mm. kolej zwiozła do stacji Chmielów, chłopi swymi małymi konikami rury te rozwieźli, monterzy promieniami ognia zmontowali, robotnicy zakopali i gazy już opalają, ogrzewają i oświecają bardzo tanio.

Czarodziejskie rzeczy tu się dzieją w C. O. P.

W powiecie tarnobrzeskim powstaną olbrzymie fabryki we wsiach: Gorzyce, Dzików, Mokrzyszów, Dęba, Rozalin, a we wsi Chmielów na 50 morgach olbrzymie walcownie stali.

W powiecie mieleckim we wsi Cyranka budują olbrzymie fabryki samolotów, samochodów.

W powiecie kolbuszowskim powstaną olbrzymie fabryki metalowe i obuwia.

W powiecie niżańskim we wsi Stalowa Wola powstała i już jest w ruchu olbrzymia fabryka stali. W powiecie rzeszowskim powstaną największe fabryki. Oprócz tego z Mielca do Niska wybuduje się nowa linia kolei, jako krzyżowy węzeł Rzeszów — Sandomierz, przez powiat tarnobrzeski będzie budowana kolej ze Śląska do Wołynia i wielki most na Wiśle pod Tarnobrzegiem.

Doczekaliśmy się w Polsce cudów niebywałych, śpiewaliśmy w kościołach **że „słowo ciałem się stało i mieszkało między nami".**

Słowo wielkich ludzi w Polsce wolnej stało się ciałem i żyje z nami.

Polacy, wracajcie z całego świata z pieniędzmi do zakładania fabryk, sklepów, warsztatów rzemieślniczych i rozmaitych przedsiębiorstw.

Cieszcie się wszyscy Polacy!

Polska podnosi się coraz wyżej i doczekamy się, że każdemu człowiekowi w wolnej Polsce będzie dobrze.

Wojciech Wiącek
chłop z Machowa nad Wisłą
b. poseł i senator.

Szkoła w Makuniowie.

Zdjęcie powyższe przedstawia nowy budynek szkolny w gromadzie Makuniów, gminy Dydiatycze, powiat Mościska. Został on wzniesiony własnym wysiłkiem gromady i gminy, której wójtem jest p. **Jan Kucil.** Budynek ten obejmuje cztery piękne ubikacje na klasy szkolne oraz ubikacje mieszkalne dla czterech sił nauczycielskich.

CZEKI

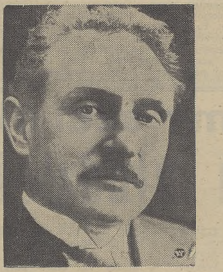
załączamy do niniejszego numeru.

Prosimy o wyrównanie zaległej i bieżącej PRENUMERATY.

Ewidencja odznaki „Orląt".

Ewidencja Odznaki „Orląt", Lwów ul. Szopena 5, zawiadamia, że rozpoczęła swoje urzędowanie. W sprawach Odznaki „Orląt" należy zgłaszać się nie osobiście tylko pisemnie, załączając 50 gr. w znaczkach pocztowych na odpowiedź.

Nowy rząd we Francji.

Kamil Chautemps

który sformował nowy gabinet francuski, w skład którego weszli radykali. Socjaliści ograniczyli się do zapewnienia swego poparcia nowemu rządowi, wycofując się z czynnego udziału w gabinecie. Nowy rząd został utworzony na platformie Frontu Ludowego.

KOBIETY WIEJSKIE UCZĄ SIĘ

szycia, kroju i trykotarstwa.

W Howiłowie Wielkim, powiat Trembowla, odbyła się przy tłumnym udziale miejscowej ludności oraz szeregu osób z najbliższych okolic i Trembowli uroczystość zakończenia dwumiesięcznego kursu kroju, szycia i trykotarstwa, zorganizowanego przez miejscowe Koło Gospodyń Wiejskich przy poparciu Izby Rolniczej i Wydziału Powiatowego.

Uroczystość zaszczyciła swoją obecnością p. wojewodzina **Malicka,** jako przewodnicząca Wojewódzkiego Związku K. G. W., oraz starosta trembowelski p. Ludwik **Schreiber** z Małżonką.

Goście zwiedzili wystawę efektownych wyrobów wełnianych, trykotarskich i płóciennych, wykonanych przez uczestniczki kursu, pod kierownictwem instruktorki p. **Fijałkowskiej,** po czym nastąpił egzamin kursistek, a następnie bardzo udane popisy taneczne i śpiewacze.

O korzyściach, jakie osiągnęły z kursu uczestniczki, świadczy fakt, że na ich usilne prośby kurs został dodatkowo przedłużony o dwa tygodnie.

Na zakończenie odbył się w serdecznym i podniosłym nastroju wspólny „Opłatek", zorganizowany przez Koło Gospodyń, T. S. L. i Związek Strzelecki, na którym oprócz p. Wojewodziny i p. Starosty przemawiali ks. **Gorczyca** z Chorostkowa, prezeska Koła T. S. L. p. radczyni **Skwirzyńska,** wójt gminy inż. **Solecki,** p. **Hanczarkowa** i przewodnicząca Koła Gospodyń p. Katarzyna **Bobowska.**

Obie uroczystości wypadły bardzo okazale, co świadczy o coraz intensywniejszej pracy miejscowego społeczeństwa w Howiłowie. Duża to również zasługa kierownika szkoły p. **Antoniego Hanczarka.**

W tym samym dniu odbyło się w **Tiutkowie** zakończenie sześciotygodniowego kursu trykotarskiego i gotowania dla 29 dziewcząt z Koła Gospodyń Wiejskich. Uroczystość ta wykazała również bardzo duże wyniki kursu.

Dobre wiadomości z Brodów.

Korespondencja własna „Wschodu".

UCZCZENIE ROCZNICY POWSTANIA STYCZNIOWEGO.

Pow. Komitet Porozumiewawczy Polskich Organizacyj Społecznych w Brodach celem uczczenia 75 rocznicy Powstania Styczniowego 1863 r. urządził uroczysty obchód, na program którego złożyły się: nabożeństwo żałobne w kościele parafialnym oraz złożenie wieńców na grobach powstańców na cmentarzu przy udziale władz wojskowych, urzędów, organizacyj, szkół i społeczeństwa. Wieczorem w sali „Sokoła" odbył się uroczysty wieczór, na którym referat o powstaniu styczniowym wygłosił mjr **Jeżowski,** po czym nastąpiła część wokalno-muzyczna i widowiskowa w wykonaniu orkiestry symfonicznej T. S. L., chóru kościelnego i Kółka dramatycznego P. T. G. „Sokół".

DOŻYWIANIE DZIECI.

Zreorganizowany Pow. Komitet Pomocy dzieciom w Brodach na wspólnej konferencji z Rodziną Wojskową, Rodziną Policyjną i miejscowym Garnizonem Wojskowym opracował plan rozdawnictwa ciepłej odzieży i obuwia, a także zastanawiał się nad kwestią dożywiania dziatwy, która to akcja dotychczas prowadzona była przez poszczególne organizacje oddzielnie i nie dawała pozytywnych wyników. W myśl przyjętych zasad — rozdano dodatkowo imieniem Komitetu Pow. 114 par obuwia i 16 swetrów oraz przyjęto do wiadomości fakt rozdania przez Rodzinę Wojskową, Rodzinę Policyjną i Garnizon Wojskowy większej ilości ciepłej bielizny, ubrań, bucików i t. p. Staraniem Rodziny Wojskowej urządzono dla 120 dzieci wieczerzę wigilijną, w czasie której dziatwa otrzymała również podarki z odzieży i suchej żywności.

KURSY DLA LUDNOŚCI.

Związek Powiatowy Kół T. S. L. w Brodach, wykorzystując wolny od prac na roli okres zimowy — uruchomił w powiecie kursy dla ludności bez względu na przynależność organizacyjną, a to: w **Nakwaszy** kurs gospodarstwa domowego, w **Wołochach** kurs robót ręcznych i w **Leszniowie** kurs gospodarstwa domowego. Wszystkie kursy są licznie obesłane. Kursistki z zapałem słuchają wykładów i wykazują duże zainteresowanie na wykładach i lekcjach praktycznych.

DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZKU STRZELECKIEGO.

Zarządy T. S. L., Z. S. i Z. R. oraz Straży Pożarnej w **Leszniowie** urządziły wspólny „Opłatek", w którym wzięło udział przeszło 120 osób. Przemówienia wygłosili powiatowy komendant P. W. kpt. **Szymański,** ks. Przeor OO. Bernardynów z Leszniowa i prezes Oddziału Z. S. wójt p. **Fuczek.** Również Związek Strzelecki wspólnie z TSL urządził opłatek w **Hucie Pieniackiej,** gdzie przemawiał powiatowy komendant Z. S. p. **Józef Nagaj.** Zarazem nadmienić należy, że miejscowy oddział Z. S. i Koło TSL pod przewodnictwem pp. **Żuczkowskiego i Michalewskiego,** a przy pomocy kierownika szkoły p. **Horodyńskiego** zalicza się do jednych z najenergiczniejszych placówek w powiecie.

Związek Strzelecki męski i żeński w **Brodach** urządził uroczystość opłatka, w czasie której imieniem starosty przemówił referendarz p. **Eisler,** a następnie przemawiali ks. prof. **Chowaniec** i p. **Józef Nagaj.**

W **Hołubicy** urządzony był „Opłatek" przez TSL, na który przybyli delegaci czytelni TSL i Z. S. w Pieniakach, zaś imieniem p. starosty ref. p. **Nagaj** oraz kontr. **Skupień** jako delegat Pow. Koła TSL. Założycielem i kierownikiem tej czytelni jest znany społecznik podpor. rez. **Józef Nawarowski,** który równocześnie jest komendantem Oddziału Z. S.

W ostatnich tygodniach Komenda Powiatu Z. S. zorganizowała i zreorganizowała przeszło 20 jednostek Z. S. rezerwistów, o stanie liczebnym około 500 osób, a dzięki pomocy Pow. Komendy P. W. rozpoczęło się już szkolenie rezerwistów. Ostatnio odbył się kurs narciarski w **Majdanie Pieniackim,** w którym wzięło udział przeszło 70 Strzelców z Majdanu Pieniackiego, Huty Pieniackiej i Jasionowa. Kierownikiem kursu był p. **Tomasz Szymański,** instruktorami zaś pp. **Leon Iinicki, Piłacik,** i **Romuald Ferens.**

Dla Oddziału Z. S. w **Suchowoli** został już zatwierdzony orzeł strzelecki, a uroczystość poświęcenia i wręczenia tego orła odbędzie się w pierwszych dniach marca b. r. Za sumienną i gorliwą pracę w Z. S. zasługują na wyróżnienie: prezes Oddziału p. **Janczyn,** komendant p. **Kazimierz Smentek** i komendant Hufca p. **Bielecki.** Ostatnio Zarząd Oddziału otrzymał w darze od rady gromadzkiej ½ morgową parcelę, na której stanie niebawem Dom Strzelecki.

BEZPIECZEŃSTWO OGNIOWE.

W Brodach odbyło się zebranie Rady Oddziału powiatowego Związku Straży Pożarnych, na którym przewodniczącym wybrano starostę mgr. **Grodowskiego,** opracowano i uchwalono plan działalności Oddziału na rok budżetowy 1938/39.

Postanowiono w miesiącu lutym br. urządzić w Brodach 14-dniowy kurs I., II. i III. stopnia naczelników Straży Ochotniczych i ich zastępców, a następnie kurs dla sekretarzy i skarbników, specjalnie z działów kancelaryjnych.

Celem wzmożenia stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego polecono naczelnikom Straży zorganizować komisje przeciwpożarowe po gromadach, dokonać niezwłocznie przeglądu strychów i kominów, a także dopilnować, by ludność ostatecznie zaopatrzyła się w beczki, drabiny i wiadra.

Tow. „Chleb Głodnym Dzieciom" w Stanisławowie.

Zarząd Towarzystwa „Chleb Głodnym Dzieciom" w Stanisławowie urządził w sali „Sokoła" na Górce „Gwiazdkę" dla dzieci bezrobotnych. Do zebranych przemówił w gorących słowach ks. **E. Stabryła** T. J., a przewodnicząca Towarzystwa p. **Z. Migocka** złożyła serdeczne życzenia świąteczne, po czym panie wraz z ubogimi odśpiewały szereg kolend. Z kolei pp.: **M. Krzyżanowska, J. Widtowa, W. Kraśnianka** i **J. Drohomirecka** przystąpiły do rozdawnictwa darów świątecznych. Dzięki p. wojewodzie gen. Pasławskiemu, nacz. Dyńce, staroście p. Muszyńskiemu, Komitetowi pomocy dzieciom i młodzieży, dowódcom pułków, Komendzie placu, Zakładowi S. S. Urszulanek, dyrekcjom szkół i bardzo ofiarnemu społeczeństwu, tudzież kupcom i paniom, które zajęły się rozsprzedażą kartek świątecznych, Zarząd był w możności obdarować 315 osób. Rozdawnictwo darów przez Towarzystwo „Chleb Głodnym Dzieciom" przedstawia powyżej zamieszczone zdjęcie.

Zawody narciarskie w Worochcie.

Sekcja Narciarska P. T. T. w Stanisławowie urządza w Worochcie w dniach 19—20 lutego br. na zakończenie Marszu Huculskim Szlakiem II. Brygady Legionów zawody narciarskie **o II. puchar czarnohorski, ufundowany przez Zarząd Główny P. T. T. w Krakowie oraz o nagrodę przechodnią Wojewody stanisławowskiego gen. Stefana Pasławskiego.**

W skład Komitetu honorowego wspomnianych zawodów wchodzą: Minister spraw wojskowych gen. **Kasprzycki,** Minister komunikacji **Ulrich,** Wiceminister inż. **Bobkowski,** Wojewoda gen. **Pasławski,** gen. **Tokarzewski - Karaszewicz,** dyr. P. K. P. **Grosser,** prof. **Goetel,** wicewojewoda dr **Seydlitz,** gen. **Zarzycki** i inni.

Schodnica obchodziła rocznicę powstania 1863.

Staraniem Koła b. Ochotników Wojennych Armii Polskiej w Schodnicy uczczono 75-letnią rocznicę Powstania Styczniowego w r. 1863. W kościele odbyło się nabożeństwo żałobne, celebrowane przez ks. kanonika Jana **Dołowego.** W nawie kościelnej dokoła ustawionego katafalku, pięknie przystrojonego w godła państwowe i emblematy, zebrali się **przedstawiciele władz, miejscowi parafianie, oraz oddział Koła b. Ochotników.** Po nabożeństwie wysłano depeszę hołdowniczą do weteranów z r. 1863, zamieszkałych we Lwowie. Następnie odbyło się w lokalu Koła **zebranie członków, na którym omówiono znaczenie Powstania Styczniowego.** Zebranie to zakończyło się wspólną fotografią.

Konsolidacja w Husiatynie.

W dużej sali „Sokoła" w Husiatynie odbył się „Opłatek" parafialny tamt. ludności, który zgromadził około 300 osób, tj. tyle, ile pomieścić zdołała sala.

Przepiękne przemówienie **ks. Reczucha,** proboszcza, łączące momenty religijne z patriotycznymi, stworzyło z uroczystości rodzinnej zarazem podniosłą manifestację polskości, w czasie której wszyscy obecni, wznosząc patriotyczne okrzyki, spontanicznie odśpiewali hymn państwowy.

Należy podnieść, że od kilku lat był to pierwszy tak zgodny opłatek, w którym udział wzięli poza mieszczaństwem, całą inteligencją i przedstawicielami K. O. P. z rodzinami, także wszystkie organizacje, jak Strzelec, Sokół, Straż Pożarna i t. p.

Ten gremialny udział należy przypisać w dużej mierze akcji konsolidacyjnej T. S. L. na prowadzonych stale zebraniach Uniwersytetu ludowego, skupiających co niedzielę i święto wszystkich Polaków.

O miłym i na prawdę radosnym nastroju świadczy fakt, że „Opłatek" połączony ze zabawą przeciągnął się do godz. 6 rano przy czym serdecznie wiwatowano na rzecz armii, w osobach obecnych jej przedstawicieli.

Otwórzmy szeroko drzwi do szkół dla młodzieży chłopskiej.

Podstawowe **znaczenie warstwy chłopskiej w akcji podnoszenia życia polskiego na wyższy poziom** i budowania potęgi narodowej zdaje się nie ulegać wątpliwości. Skoro postawimy sobie zasadnicze założenie, iż **uaktywnienie elementu chłopskiego w życiu wsi i Państwa** jest koniecznym warunkiem jego rozwoju, to musimy zwrócić uwagę **na palące zagadnienie zaniedbania oświatowego wsi.**

Jeżeli chodzi o zagadnienie oświaty powszechnej i zawodowej, to bardzo jesteśmy **daleko od jego pełnej realizacji.**

Nawet nauczanie czytania i pisania **nie obejmuje wszystkich dzieci na wsi.** Zresztą podkreślić należy fakt, że program nauki w szkołach powszechnych **nie wiele ma wspólnego z rzeczywistymi potrzebami wsi.**

Zamiast iść ku pełniejszej rozbudowie szkolnictwa powszechnego wyżej zorganizowanego, **cofamy się na tym polu.** Wprawdzie w 3-leciu 1933/36 r. notujemy przyrost 8% szkół 1 klasowych na wsi, za to ubyło 2.4% szkół 2 i 3 klasowych, 4,9% szkół 4—6 klasowych i 1,5 szkół 7 klasowych.

W większym znacznie stopniu **maleje udział chłopców synów chłopskich w kształceniu się na wyższych szczeblach nauczania.**

W najniższych klasach gimnazjów odsetek dzieci drobnych rolników wynosi 9.8%, w najwyższych klasach gimnazjów — 9.9%, w najwyższych klasach licealnych 12,5% na 1-szym roku studiów wyższych — 11,7% w stosunku do ogólnej liczby uczniów (dane z roku szkolnego 1935-6). Widzimy więc, jak kurczy się ilość dzieci chłopskich, pobierających wyższe od powszechnego wykształczenia. Im niższy szczebel nauczania, tym mniejszy odsetek synów chłopskich. **Znaczy to, że z każdym rokiem frekwencja młodzieży pochodzenia wiejskiego topnieje.**

Są to cyfry **bardzo smutne** i wskazują na fakt, iż kształcenie dzieci własnymi siłami przerasta możliwości materialne chłopa. Państwo przyszło już wprawdzie z pomocą synom chłopskim, przeznaczając pewne fundusze na **stypendia dla najzdolniejszych.** Jednakże państwo nie może przecież rozwiązać drogą stypendiów zagadnienia tak wielkiego i palącego. Wiąże się ono z ogólnym problemem poprawy warunków gospodarczych wsi, jej należytej organizacji zawodowej i gospodarczej, podniesienia wydajności gruntów a przez to i rentowności gospodarstw, bardziej energicznego wykonania reformy agrarnej.

Wszyscy ci, którzy dla celów partyjnych i demagogicznych utrudniają realną pracę konsolidacyjną na wsi, opóźniają jej rozwój gospodarczy i kulturalny, biorąc na swoje sumienie pozbawionych światła wiedzy synów chłopskich, wśród których jakże wielu znalazło by się jednostek wyrastających zdolnościamy po nad przeciętny poziom i mogących wnieść wielkie wartości **do kultury narodowej.**

O zdrowych instynktach wsi świadczą postępy w organizacji **przysposobienia rolniczego.** W r. 1929 akcja organizacji gospodarstw obejmowała 239 gospodarstw — dziś 17 tysięcy. Akcja ta przybrała przy tym bardziej za racjonalną postać i od 1933 roku nie ogranicza się do organizowania gospodarstw indywidualnych, obejmując metodyczne szkolenie całych wsi, organizowanych po przez zespoły gospodarstw i kółka rolnicze. Liczba zespołów przysposobienia rolniczego młodzieży podwoiła się od 1929 r. obejmując ok. 80 tys. uczestników.

Postępy w tej dziedzinie są więc widoczne, ale ciągle jeszcze niedostateczne. **Akcja przysposobienia rolniczego objąć winna ludność wiejską w całości.** Przyczyni się to do jej radykalnego podniesienia nie tylko gospodarczego ale i kulturalnego, umożliwiając należyty udział chłopów i ich dzieci w życiu kulturalnym narodu. **Zasadniczym warunkiem dojścia do tego ideału jest postulat zjednoczenia wsi w imię dobra powszechnego narodu.**

Z NAROLA.

W mieście Narolu, powiat Lubaczów, odbyło się zebranie organizacyjne Ligi Morskiej i Kolonialnej, zwołane przez p. Władysława **Mazura,** pod przewodnictwem ks. Edwarda **Szczepanka** z Lipska, na którym obecnych było około 250 osób. Na zebranie to przybyli delegaci Okręgowej L. M. i K. z Jarosławia pp. Janina **Dubicka** i Stanisław **Tryniecki** oraz powiatowy komendant policji podkom. Bolesław **Respond.** W czasie zebrania wyświetlone były filmy o Gdyni i kolonii polskiej w Liberii. W wyniku zebrania tego został założony Oddział L. M. i K. w Narolu-mieście, do którego zapisało się na członków około 70 osób, po czym wybrany został Zarząd z prezesem ks. Edwardem **Szczepankiem** na czele.

W Zboiskach pod Lwowem
Opłatek organizacyjny.

Zboiska, podlwowska gromada przeżyła podniosłą uroczystość — wspólny „Opłatek" wszystkich organizacyj.

W skład Komitetu organizacyjnego weszły następujące organizacje: Komitet Budowy Kościoła, Związek Strzelecki, Towarzystwo Szkoły Ludowej, Kasa Stefczyka i Towarzystwo Teatrów i Chórów Ludowych.

No „Opłatek", oprócz miejscowego społeczeństwa przybyli licznie zaproszeni goście m. i. ks. proboszcz i ks. katecheta z Malechowa, miejscowy duszpasterz, delegat wojska, T. S. L. i Z. S.

Na program „Opłatka" złożyły się kolędy, śpiewane przez wszystkich zebranych, powitanie zebranych przez miejscowego kierownika szkoły, przemówienie i życzenia ks. proboszcza, przemówienie delegata wojska, zakończone okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej i jej dostojnych reprezentantów, oraz przemówienie delegata Zarządu Głównego T. S. L.

Ks. proboszcz Mikrut podkreślił m. i. konieczność zgodnego współżycia Polaków, opartego silnie o religię, unarodowienie handlu i przemysłu polskiego.

Po przemówieniach odbyła się wspólna kolacją, ożywiona muzyką zespołu orkiestry i spiewaniem kolęd. Zabawa taneczna zakończyła podniosłą uroczystość.

„Opłatek" powyższy, który zgrupował całe społeczeństwo Zboisk przy stole świątecznym i wspólnych życzeniach noworocznych jest niewątpliwie silnym wyrazem tętna życia miejscowych Polaków i żywić należy nadzieję, że w obecnym silnym ożywieniu życia polskiego, gromada Zboiska pragnie znaleść się w pierwszym szeregu.

Z gromady Żulin pod Stryjem.

Dnia 1 bm. w gromadzie Żulin, powiat Stryj, urządzono zabawę taneczną z pokazowym tańcem ludowym w strojach krakowskich. Obok na zdjęciu widzimy grupę Krakowiaków, która zbierała niemilknące oklaski obecnych.

Z TREMBOWLI.

ZJEDNOCZENIE POLSKICH ORGANIZACYJ.

Z inicjatywy Komitetu Porozumiewawczego Polskich Organizacyj Społecznych w Trembowli, zamiast całego szeregu uroczystości „Opłatka", urządzanych przez poszczególne organizacje, jak Związek Strzelecki, Sokół, Gwiazda, po raz pierwszy w roku bieżącym odbył się wspólny „Opłatek", zorganizowany przez Akcję Katolicką, Stowarzyszenie mieszczan polskich, „Gwiazda", N. O. K., T. S. L., Z. P. O. K., Tow. „Sokół", Związek Strzelecki i Związek Legionistów.

Wielka sala „Sokoła" wypełniła się po brzegi. Strzelcy i Sokoli w mundurach zasiedli przy jednym stole. Po odśpiewaniu przez Oddział Z. S., w liczbie 30 strzelców i 5 oficerów, modlitwy strzeleckiej, zaczęto łamać się opłatkiem i składać wzajemne serdeczne życzenia.

W czasie uroczystości gorące przemówienia wygłosili: ks. prof. **Machalski,** starosta p. **Schreiber,** pułk. **Gołaszewski** i instr. **Gączowski.**

Wspólny „Opłatek" przyczynił się niewątpliwie do konsolidacji polskiego społeczeństwa w Trembowli i znalezienia wspólnej drogi, do której iść będą razem obok siebie wszystkie organizacje, jeden cel mają na widoku: utrwalenie mocy i potęgi Rzeczypospolitej.

BAL REPREZENTACYJNY Z. S.

Zarząd Powiatu Związku Strzeleckiego w Trembowli wzorem roku ubiegłego organizuje w dniu 5 lutego br. w salach „Sokoła" Reprezentacyjny Bal Z. S. Protektorat nad balem objąć raczyli starosta trembowelski p. **Ludwik Schreiber** i pułk. **Tadeusz Komorowski.** Obowiązki gospodyń i gospodarzy honorowych przyjęli pp. prezeska „Rodziny Wojskowej" **hr. Komorowska,** prezeska Z. P. O. K. starościna **Schreiberowa,** prezeska „Polskiego Białego Krzyża" radczyni **Skwirzyńska,** b. wojewoda lwowski **hr. Dunin Borkowski,** prezes Twa Przyjaciół Z. S. nacz. **Duczewski,** płk. **Gołaszewski,** prezes Związku Ziemian **Gromnicki,** dyrektor Gimnazjum **Mirtyński,** senator ks. **Puchała,** inspektor **Sandecki** i naczelnik Sądu **Skwirzyński.**

Bal, posiadający wspaniałą tradycję z roku 1937, wywołał b. duże zainteresowanie w Trembowli i powiecie. Zapowiedziany jest liczny zjazd inteligencji, ziemiaństwa i nauczycielstwa.

Komitet wykonawczy pod przewodnictwem prezesa Pow. Z. S. wicestarosty p. **Tyborowskiego** dokłada wszelkich starań, aby tą wielka impreza stanęła na jak najwyższym poziomie organizacyjnym i towarzyskim.

Dochód z balu przeznaczony jest na pokrycie zobowiązań z tytułu budowy Domu Strzeleckiego w Trembowli. W razie niemożności przybycia należność za bilet wstępu wpłacać można za pośrednictwem P. K. O. na konto Nr **508292** (właściciel konta Komunalna Kasa Oszczędności w Trembowli).

DOŻYWIANIE DZIECI W KOŁOMYI.

„Rodzina Policyjna" w Kołomyi wydaje pożywne obiady dla 25 najbiedniejszych dzieci. Na zdjęciu obok komisarz policji p. Iwaszko(x) i członkowie Zarządu „Rodziny Policyjnej" w otoczeniu dzieci w lokalu kuchni policyjnej.

† Śp. Władysław Zajdler.

We Lwowie zmarł naczelnik Biura personalnego Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego Władysław **Zajdler.** Zmarły brał żywy udział w walkach niepodległościowych. Był odznaczony Krzyżem Niepodległości i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. S. p. Zajdler cieszył się ogromną sympatią i oddaniem współpracowników.

Z Borszczowa.

W Borszczowie odbył się pierwszy Walny Zjazd członkiń Kół Gospodyń Wiejskich, zorganizowany przez instruktorkę K. G. W. inż. **A. Baraniewską,** która zapoczątkowała pracę w tym dziale na terenie powiatu borszczowskiego.

W zjeździe wzięła udział p. insp. **Makowiczowa** z Wojewódzkiej Delegatury K. G. W. w Tarnopolu, zaproszeni goście i 89 delegatek Kół.

W przemówieniach swoich pp. wicestarosta mgr **Pałys,** sędzia **Biliński,** jako przedstawiciel T. S. L. i delegat inspektoratu szkolnego, podkreślili doniosłość pracy kobiet we wspólnym wysiłku wszystkich organizacyj rolniczych i kulturalno-oświatowych, nad podniesieniem dobrobytu i kultury wsi. Ważne zadania kobiet podkreśliła również w swoim referacie pt. „Kobieta na kresach" p. **Jabłońska** z Wołkowiec.

Na zjeździe został wybrany Zarząd Związku Powiatowego Kół Gospodyń Wiejskich, którego przewodniczącą została starościna p. **J. Bayowa.** Mamy nadzieję, że stworzenie Związku Powiatowego K. G. W. przyczyni się do ożywienia i usprawnienia pracy w Kołach Gospodyń, prowadzonej dotychczas tylko przez instruktorkę.

Na zakończenie zebrane delegatki odśpiewały „Boże coś Polskę".

Z Zabłotowa.

W Zabłotowie przy wypełnionej do ostatniego miejsca w sali T-wa Gimn. „Sokół" **zespół akademików warszawskich dał wieczór słowa i pieśni polskiej, urozmaicony tańcami narodowymi.** Szczególniej tłumny udział w wieczorze wzięła **ludność wiejska** polska z okolicznych wiosek. Doskonałe produkcje artystyczne oraz podniosłe i serdeczne przemówienia, jakie wygłoszono ze sceny — pozostawiły na obecnych **niezatarte wrażenia.**

Goście byli serdecznie podejmowani herbatką przez Komitet Obywatelski, jaki w tym celu zawiązał się z inicjatywy Sekretariatu Polskich Organizacyj Społecznych.

Staraniem Sekretariatu Polskich Organizacyj Społecznych urządzono **„gwiazdkę" dla dziatwy szkolnej.** W uroczystości wzięło udział z górą **200 dzieci.** Podniosłe przemówienie do dziatwy wygłosił miejscowy proboszcz ks. **Rozlepiło.** Dzieci odśpiewały kilka kolend i odtańczyły krakowiaka.

Po herbatce obdarowano **wszystkie dzieci** słodyczami a ponadto 45 dzieci otrzymało praktyczne podarunki. Ogółem rozdano 22 pary bucików, 1 płaszcz zimowy, 22 pary ciepłej bielizny, 8 sweterów, 4 sukienki, 26 par ciepłych pończoch i 27 kompletów czapek, szalików i rękawiczek.

Z inicjatywy prezesa Stefana **Pilichowskiego,** Oddział Związku Strzeleckiego w Zabłotowie urządził dla swych członków i zaproszonych gości **„Opłatek" w Świetlicy Strzeleckiej.** W „Opłatku" wzięło udział około 150 osób. Obecni byli przedstawiciele powiatowych władz Z. S. urzędów i organizacyj miejscowych.

W czasie uroczystości przemówienia wygłosili miejscowy proboszcz ks. Michał **Rozlepiło** oraz komendant Powiatowego Związku Strzeleckiego **Bielecki.**

W dniu 22. bm. odbyła się zabawa urządzona staraniem Oddziału Związku Strzeleckiego. Osiągnięty czysty dochód w wysokości 350 zł. przeznaczono na cele kulturalno-oświatowe Oddziału Związku Strzeleckiego w Zabłotowie.

Zdjęcie z „Gwiazdki" dla dzieci w Zabłotowie zamieścimy w następnym numerze.

WZROST ZATRUDNIENIA W RZESZOWSKIM.

Jak wykazuje statystyka Ubezpieczalni społecznej w Rzeszowie, w ostatnich miesiącach Rzeszów zatrudnił ponad trzy tysiące nowych osób, które pozostawały bez pracy.

Z Brzozowa.

Staraniem Oddziału Związku b. Ochotników Armii Polskiej w Brzozowie odbyła się w 75 rocznicę Powstania Styczniowego podniosła uroczystość z następującym programem: Msza św. odprawiona przez ks. dziekana **Kielara,** Akademia w sali „Sokoła" z przemówieniem dr. **Dobrowolskiego,** burmistrza, produkcjami chóru b. wychowanków państw. gimnazjum pod batutą prof. **Fronia,** deklamacjami młodzieży szkół powszechnych, oraz produkcjami orkiestry Straży pożarnej.

W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz i urzędów państwowych i samorządowych z starostą dr. **Pomiankowskim** na czele, oraz delegaci poszczególnych organizacyj społecznych i członkowie Związku b. Ochotników Armii Pol. z powiatu brzozowskiego w liczbie około 100

„Gwiazdka" Orląt Strzeleckich i „Opłatek" w Myszkowicach.

Z Myszkowic piszą do „Wschodu":

Nie mamy jeszcze swego Domu Ludowego. W roku ubiegłym **wykończono jedno skrzydło, w którym mieści się: sklep Kółka Rolniczego i Skup zboża.** Dlatego młodzież, jak i starsi gromadzą się najczęściej w Świetlicy strzeleckiej, przeżywając w niej ważniejsze uroczystości i obchody. Urządzono wieczorek gwiazdkowy, na którym po przemowie prezesa Z. S. Józefa **Marcinka,** i odśpiewaniu pieśni, obdarowano Orlęta podarunkami praktycznymi i słodkimi.

Zarządy Związku Strzeleckiego, Czytelni **TSL.,** Straży Pożarnej i Kółka Rolniczego zebrały się w tej Świetlicy na skromnym „Opłatku". W kilka dni później Orlęta zasiadły do stołu i znowu w miłym nastroju przepędziły wiele chwil przy „Opłatku". Prezes Oddziału Józef **Marcinek,** łamiąc się opłatkiem, życzył Orlętom, by z nich wyrośli dobrzy obywatele, gorąco miłujący swą Ojczyznę.

Na „Opłatku", tak starszych jak i młodszych, ujawniano **jednogłośnie życzenie, by Opłatek w następnym roku odbyć się mógł, w nowym Domu Ludowym.** Należy zaznaczyć, że tut. Orlęta pilnie uczęszczają na kursa dokształcające, prowadzone przez prezesa Oddziału Z. S. przy życzliwym współudziale kierownika szkoły p. Tomasza **Żołyńskiego, oraz przygotowują się pilnie do Konkursu dobrego czytania.**

Strzelcy w powiecie dolińskim.

Związek Strzelecki w Dolinie w swej pracy wychowawczej nie zaniedbuje żadnej sposobności podkreślenia swych uczuć religijnych. To też jak corocznie i w obecnym okresie świątecznym Z. S. urządził tradycyjne obrzędy i uroczystości religijne. Wielkie wrażenie w społeczeństwie wywarły wieczory św. Mikołaja, połączone z okolicznościowymi przedstawieniami w miejscowościach **Rachin, Żakla, Nijagryn** i **Bolechów.** W oddziałach strzeleckich tych miejscowości obdzielono nie tylko członków, ale i biedną dziatwę różnymi podarunkami. Oddziały Strzeleckie w **Dolinie** i **Wygodzie** urządziły wieczory kolęd, z których dochody przeznaczone były na cele oświatowe i na akcję Pomocy Zimowej. Oddział Strzelecki w **Obliskach** urządził specjalne przedstawienie Jasełek. Zjednoczone oddziały Związku Strzeleckiego w **Bolechowie** urządziły zabawę taneczną, która zgromadziła liczną miejscową i zamiejscową publiczność. Wielki też sukces odniosła doroczna Reprezentacyjna Zabawa Strzelecka w Dolinie, urządzona przez Zarząd powiatu Z. S. i zarządy miejscowych Oddziałów pod protektoratem starosty p. Z. **Szacherskiego.** Na pomyślny wynik tej imprezy złożyła się sprężysta organizacja, artystyczne dekoracje sali, oraz doborowy zespół orkiestry wojskowej ze Stryja.

MILION W RABCE.

Wyniki ciągnienia czwartej klasy czterdziestej loterii.

Cicha i spokojna zazwyczaj o tej porze — między sezonami — Rabka poruszona została sensacyjnym wydarzeniem, o którym dowiedziała się cała Polska za pośrednictwem Radia.

Oto w ostatnim dniu ciągnienia czwartej klasy czterdziestej loterii klasowej główna wygrana, milion złotych, padła na numer 17270, będący w posiadaniu mieszkańców tej miejscowości. Sensacja była tym większa, że właściciele poszczególnych ćwiartek są to ludzie przeważnie ciężkiej pracy, dla których wygrana stanowić będzie zupełny przewrót w ich dotychczasowych warunkach bytu.

Jedną z ćwiartek zdobył jako nagrodę w zawodach sportowych, urządzonych przez miejscowy oddział Związku Rezerwistów **p. Stefan Kondys,** czeladnik murarski z Rabki. Nagrody w tych zawodach stanowiły rozmaite przedmioty, ofiarowane przez obywatelstwo Rabki, a ową szczęśliwą ćwiartkę ofiarował ze swej strony kolektor, p. Andrasz. Ale p. Kondys nie jest samolubem, więc dopuścił do swego losu, jako wspólników dwóch kolegów po fachu, **pp. Jana Mrożka i Ignacego Sienkowicza,** z którymi dzieli się wygraną.

Następna ćwiartka należy do grona funkcjonariuszów kolejowych z Rabki i Chabówki. Są to pp. **Stefan Trzeb, Kazimierz Zych, Tadeusz Kabasz** i siedemnastu ich kolegów.

Trzecia ćwiartka jest w posiadaniu również mieszkanki Rabki, **p. Julii Lubowej.**

Ostatnia wreszcie ćwiartka wywędrowała z Rabki do Cieszyna i jest własnością obywatelki tamtejszej p. T. M.

Ponieważ podział losów na pięć części obowiązuje od czterdziestej pierwszej loterii, wymienione osoby wygrały po 200.000. Przyszły milion przyniesie właścicielom pojedyńczych części losów po 160.000 zł., ale za to będzie ich nie czterech, lecz pięciu, napewno nie mniej szczęśliwych ze swej wygranej, aniżeli dotychczasowi „milionerzy".

Z tego zestawienia widzimy, jak znacznie powiększyły się szanse wygrania. Warto więc niezwłocznie zaopatrzyć się w los do pierwszej klasy czterdziestej pierwszej loterii klasowej, bo ciągnienie rozpoczyna się 17 lutego br. Główna wygrana tej klasy wynosi 100.000 zł., a nadto plan przewiduje między innymi jedną wygraną 50.000 zł., dwie po 25.000, 4 po 20.000, 3 po 15.000, 8 po 10.000, czternaście po 5.000 zł. itd. —ogółem 10.500 wygranych na sumę 1,468.000 złotych.

Młodzież harcerska w obozach i na kursach zimowych.

W bieżącym roku **młodzież harcerska na terenie województwa stanisławowskiego liczniej niż w latach ubiegłych wzięła udział w akcji zimowej, organizowanej przez Komendy hufców harcerek i harcerzy.**

Hufiec harcerzy w Stanisławowie zorganizował zimowy kurs drużynowy w **Zakopanem,** w którym wzięło udział 20 drużynowych i kandydatów na drużynowych, którzy przeszli odpowiednie przeszkolenie w dziedzinie organizowania harców zimowych i zapoznali się z zagadnieniami programów harcerskich dla chłopców od lat 16 do 18.

Ponadto stanisławowski Hufiec harcerzy zorganizował w **Worochcie** narciarski obóz zimowy drużyn z terenu Hufca, w którym kilkudziesięciu, przeważnie niezamożnych harcerzy mogło należycie wypocząć, używając sportów zimowych pod kierownictwem wyszkolonych instruktorów.

Hufiec harcerek w Stanisławowie urządził w **Zakopanem** kurs zimowy dla drużynowych, przeszkalając nowy zastęp przyszłych kierowniczek pracy harcerskiej.

Również Hufiec harcerek w **Stryju** zorganizował w **Poroninie** koło Zakopanego obóz zimowy dla harcerek z terenu Hufca stryjskiego.

Chrześcijańska Kasa Bezprocentowego Kredytu w Mikołajowie nad Dniestrem.

Z inicjatywy Zarządu Koła Związku Rezerwistów w Mikołajowie nad Dniestrem odbyło się organizacyjne zebranie celem założenia Chrześcijańskiej Kasy Bezprocentowego Kredytu.

Po zagajeniu i przedstawieniu przez prezesa Z. R. p. **Stanisława Moschitza,** burmistrza miasta, potrzeby założenia takiej placówki, która dopomoże do rozwinięcia warsztatów pracy chrześcijańskich kupców i rzemieślników oraz po odczytaniu i uchwaleniu statutu, licznie zebrani uchwalili założyć w Mikołajowie n/Dn. Chrześcijańską Kasę Bezprocentowego Kredytu a po zapisaniu się na członków postanowili popierać tę nową instytucję.

Następnie wybrano Zarząd w osobach: prezes **ks. Kazimierz Niepokój,** wiceprezes **Stanisław Jaroszewski,** sekretarz **Józef Szaflarski,** skarbnik **Piotr Prus** i **Zygmunt Białek.** Po przemówieniu wybranego prezesa ks. Niepokoja zebrani zakończyli obrady, życząc nowej placówce „Szczęść Boże".

Od redakcji.

Z powodu obfitego napływu informacyj z terenu województw południowo wschodnich, odkładamy do następnego numeru **WSCHODU** zamieszczenie wiadomości z **Podhorodziec,** powiat Stryj, **Głęboczka,** powiat Tarnopol, **Schodnicy, Stryja, Brandwicy, Lisich Jam, Tatarowa, Stanisławowa-Knihinina, Doliny, Jaworowa, Stanisławowa** (sport) i **Wojtkowej** powiat Dobromil i szeregu innych miejscowości z terenu trzech województw południowo wschodnich.

Zamieścimy również ciekawe, aktualne zdjęcia.

OGŁOSZENIA PRZERW W RUCHU NA DROGACH PUBLICZNYCH.

Lwowski Urząd Wojewódzki wydał bardzo pożyteczne zarządzenie. W porze zimowej i wiosennej, kiedy powstają przerwy w ruchu na drogach publicznych z powodu zamieci śnieżnych albo przełomów, będą umieszczane na tablicy w westibulu gmachu Urzędu Wojewódzkiego lwowskiego, w parterze, komunikaty o powstałych przerwach drogowych, nadesłane przez Wydziały Powiatowe — Powiatowe Zarządy Drogowe.

BROSZNIÓW OTRZYMA NOWĄ SZKOŁĘ.

W Broszniowie, powiat Dolina, zawiązał się komitet budowy szkoły powszechnej, na który to cel **Dyrekcja Lasów Państwowych** przyznała subwencje w kwocie 5.000 zł., zaś **robotnicy Tartaku Państwowego** zadeklarowali jedną szychtę pracy, wartości około 2.000 zł. a firma **I. Ph. Glesinger** odstąpiła bezinteresownie plac pod szkołę. Budowa tej szkoły rozpocznie się z wiosną br.

ZASIŁKI NA OGNIOTRWAŁE KRYCIE DACHÓW SZKÓŁ.

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych (Biuro prewencyjne) zawiadomiło Ministerstwo Oświaty, że Zakład może udzielać gminom oraz Wydziałom powiatowym długoterminowych pożyczek na ogniotrwałe krycie budynków publicznych szkół powszechnych w wypadkach, kiedy budynki te stanowią zaporę przeciwpożarową tj. jeśli są otoczone budynkami wzniesionymi z drzewa i pokrytymi słomą lub gontem.

Pożyczek tych udziela Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych samorządom na okres do lat 25-ciu przy oprocentowaniu 3 procent w stosunku rocznym.

SEKCJE NARCIARSKIE P. T. T. PRZYJĘTE DO P. Z. N.

Po trzyletnich staraniach zostały do Polskiego Związku Narciarskiego przyjęte Sekcje narciarskie Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego Oddziałów w Krakowie, **Przemyślu, Sanoku i Bielsku.** Odnośne Sekcje narciarskie natychmiast po otrzymaniu wiadomości o przyjęciu ich do P. Z. N. zajęły się na zebraniach swych Zarządów planami prac na najbliższą i dalszą przyszłość.

Po tajemnice stratosfery.

Przygotowania do wyznaczonego na rok bieżący polskiego lotu do stratosfery na rekordową wysokość 30 km., weszły już w fazę ostateczną. Plany stratostatu, który ma być rewelacją techniczną, są już gotowe, a program naukowy kompletnie opracowany. Na powyżej zamieszczonym zdjęciu widzimy jeden ze stratostatów, który w roku 1934 wzniósł się na wysokość 22 tysięcy metrów. Wskutek fotografowania z dołu kolosalna powłoka balonu wydaje się nieproporcjonalnie pomniejszona.

Idziemy naprzód:

Jaworów przy pracy.

W świetlicy policyjnej w Jaworowie odbyła się „gwiazdka“ dla najmłodszych, którą to uroczystość zaszczycili swoją obecnością p. starosta mgr **Bolesław Gawenda,** dziekan ks. **Franciszek Wróbel,** dyrektor Państwowego Gimnazjum p. **Ludwik Tuleja** i inni reprezentanci miejscowych władz i urzędów.

Po odsłonięciu kurtyny oczom widzów ukazała się olbrzymia choinka, ubrana jednak nie papierowymi ozdobami lecz **żywymi lalkami i pajacami.** Na gałęziach drzewka siedziały malutkie postacie 3 do 4 letnie markizy, pieroty w lśniących szatach i grupka marynarzy — według słów st. post. sł. śl. **Mroczkowskiego,** organizatora tej imprezy — importowanych wprost z Gdyni z polskich statków. Krótkie przemówienie do małych milusińskich wygłosił p. Mroczkowski, po czym na jego skinienie choinka ożyła. Poszczególne strofy wierszyków i piosenek rozlegały się z coraz to innej gałęzi, łącząc się w harmonijną całość. Po chwili żywe figurki zsunęły się z gałęzi, aby wykonać ewolucje taneczne w postaci tańca marynarzy, z kolei maleńka kolombina **Lalusia Holszańska** odtańczyła na paluszkach swój klasyczny taniec, wszystkie laleczki choinkowe zatańczyły poloneza w takt muzyki Chopina.

Na zakończenie produkcji, choinka cała rozśpiewała się ariami kolend, po ukończeniu których przewodnicząca Koła Rodziny Policyjnej p. **Janina Holszańska** obdarowała dzieci policjantów podarunkami gwiazdkowymi.

Wykonawcami poszczególnych punktów programu były dzieci policjantów, zamieszkałych w Jaworowie a to siostrzyczki: **Lalusia i Isia Holszańskie, Genia, Wandzia i Marysia Lasekówny, Cesia i Basia Czenczakówny, oraz Zula i Krysia Górzyńskie.**

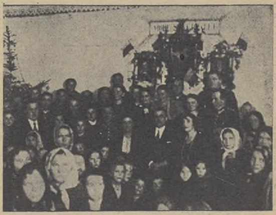
Staraniem Akcji Katolickiej w sali jaworowskiego „Sokoła“ odbył się „Opłatek“ dla członków Akcji z najbiedniejszych warstw drobnomieszczańskich, rzemieślniczych i robotniczych w ilości około 300 osób. W uroczystości tej wzięli udział przedstawiciele władz państwowych i samorządowych ze starostą mgr Gawendą na czele, reprezentanci wojskowości z rtm. Maziarzem na czele, duchowieństwo oraz delegaci organizacyj i instytucyj. Zebranie zagaiła przewodnicząca Stowarzyszenia Katolickiego Kobiet p. **Orska,** po czym dziekan ks. **Wróbel** i starosta mgr **Gawenda** wygłosili okolicznościowe przemówienia. W czasie wspólnej wieczerzy przemawiali jeszcze ks. prof. **Hołub,** składając życzenia dla Rządu w ręce starosty p. Gawendy, ks. kanonik **Szelągowski,** wznosząc toast na cześć Armii i jej Naczelnego Wodza Marszałka Śmigłego-Rydza w ręce rtm. Maziarza, p. **Budzicki** imieniem mieszczaństwa, prof. **Niebelczukówna** imieniem Katolickiej Młodzieży żeńskiej, ks. prof. **Wacławski** i akademik **Bartko** imieniem Katolickiej Młodzieży męskiej.

Również Kadra dywizjonu taborów urządziła choinkę dla dzieci szkoły powszechnej w Jaworowie na przedmieściu Nakoneczne I. Delegacja wojska w osobach oficerów pp. rtm. **Maziarza** z małżonką, rtm. **Konopki** z małżonką, rtm. **Gąsiora,** por. **Sowińskiego** z małżonką, oraz podoficerów udała się do Nakonecznego, gdzie delegację powitał uroczyście kierownik szkoły p. **Tott** w otoczeniu licznie zgromadzonej dziatwy szkolnej obu narodowości z rodzicami. Po odśpiewaniu przy choince kolend polskich i ruskich, dzieci szkolne otrzymały praktyczne podarki oraz słodycze i złożyły życzenia dla wojska, kończąc uroczystość odśpiewaniem hymnu państwowego. W uroczystości tej wzięli udział starosta mgr Bolesław **Gawenda** oraz przewodniczący Powiatowego Komitetu Pomocy Dzieciom i Młodzieży ks. kanonik **Szelągowski.**

B. G.

Żywe figurki na choince w czasie „Gwiazdki“ dla dzieci w świetlicy policyjnej w Jaworowie.

Choinka dla dzieci szkolnych w Jaworowie na przedmieściu Nakoneczne I., urządzona przez wojsko. W pierwszym rzędzie od lewej strony: rtm. Maziarz, p. rotmistrzowa Maziarzowa, starosta mgr Gawenda, p. porucznikowa Sowińska. W drugim rzędzie p. rotmistrzowa Konopkowa, kierowniczka szkoły, pow. komendant pw. i wf. Jankowski. W trzecim rzędzie u góry: ks. kanonik Szelągowski, rtm. Gęsior i i.

Działalność Komitetu zimowej pomocy bezrobotnym w Stanisławowie.

Bilans dotychczasowych prac Miejskiego Obywatelskiego Komitetu Pomocy Zimowej Bezrobotnym w Stanisławowie ilustrują następujące dane: do Komitetu wpłynęło od wszczęcia akcji Pomocy Zimowej 2.178 podań bezrobotnych i biednych, z których **uwzględniono 1.600 próśb,** a zatem ogólnej ilości 4.800 osób.

Dotychczas Komitet rozdzielił w naturze: 402.700 kg. ziemniaków, 43.000 kg. drzewa, 40.600 kg. węgla oraz około 5.000 kg. chleba. Ponadto uwzględniono częściowo potrzeby instytucyj i szkół, prowadzących świetlice i rozdano im 202 kg. cukru i 1.216 kg. mieszanki kawowo-cukrowej.

Dotychczas Komitet **zatrudnił 235 pracowników fizycznych** przy robotach drogowych, prowadzonych przez Wydział techniczny Zarządu miejskiego przy czyszczeniu miasta, w rzeźni miejskiej, w gazowni i td. oraz **100 pracowników umysłowych,** którym przydzielono odpowiednią pracę w związku z akcją zimową.

Po dzień dzisiejszy wpłynęło ze świadczeń obywatelskich na rzecz Komitetu Pomocy Zimowej przez PKO. łącznie 10.727 zł. 04 gr., a ponadto z Komitetu Wojewódzkiego Zimowej Pomocy 15.416 zł. 26 gr., z Funduszu Pracy zaś 1.831 zł., które to kwoty zużyto na prowadzenie akcji zatrudniania i dożywiania korzystających z Pomocy Zimowej.

„Opłatki“ organizacyj społecznych w powiecie skałackim.

Organizacje społeczne urządziły w szeregu miejscowości powiatu skałackiego wspólne „Opłatki“, w których prócz miejscowej inteligencji i księży brali udział delegaci ze Skałatu, a nawet Tarnopola. I tak: w Grzymałowie odbył się „Opłatek“ przy udziale starosty powiatowego mgr p. **Rutkowskiego** oraz delegatów Okręgu TSL. w Tarnopolu senatora dr Henryka **Orlińskiego** i prof. **Opali,** którzy w przemówieniach swoich stwierdzili, że społeczeństwo w Grzymałowie, będące od pewnego czasu w zastoju, obecnie zaczyna efektywnie pracować, dążąc do zjednoczenia się i niesienia wspólnych wysiłków dla dobra Państwa. Takie same „Opłatki“ odbyły się w Zadnieszówce, Skałacie, Magdalówce, Toustym, Kaczanówce i Ostapiu. W czasie tych „Opłatków“ nastrój zebranej ludności był nadzwyczaj wzniosły, co świadczy o coraz silniejszym zespoleniu się społeczeństwa i zrozumieniu hasła, że „w jedności siła“.

Uważać na przejazdach przez tory kolejowe!

Wobec powtarzających się nieszczęśliwych wypadków wskutek zderzenia pociągów kolejowych z pojazdami konnymi i mechanicznymi na skrzyżowaniach w jednym poziomie dróg z liniami kolejowymi, **Lwowski Urząd Wojewódzki przymina** prowadzącym pojazdy w interesie ich bezpieczeństwa **obowiązek zachowania,** jak najdalej idącej ostrożności w czasie przekraczania torów kolejowych.

Osoby, prowadzące pojazdy, winny przed skrzyżowaniem z kolejami **zmniejszyć szybkość,** następnie **upewnić się czy pociąg nie nadjeżdża.** Szczególniejszą ostrożność należy zachować przy przekraczaniu **przejazdów nie posiadających rogatek,** oraz w czasie **mgły i zawiei śnieżnych.** Podczas przekraczania torów kolejowych **nie wolno wyprzedzać** innych pojazdów.

Urząd Wojewódzki zaznacza, że zachowanie ostrożności przy przejeździe przez tory kolejowe, krzyżujące się z drogami jest prawnym obowiązkiem kierujących pojazdami i nie przestrzeganie tego obowiązku pociąga kary, przewidziane w rozporządzeniu Wojewody lwowskiego z dnia 13. marca 1935.

Otwarcie kuchni dla bezrobotnych w Rohatynie.

Z początkiem bm. została otwarta w Rohatynie kuchnia dla bezrobotnych. Mieści się ona w budynku Rady powiatowej, a korzysta z niej 265 osób, otrzymując codziennie mięsne obiady oraz pół funta chleba. Mięso dla tej kuchni dostarcza bezpłatnie Państwowa Wytwórnia Mięsa w Chodorowie w ilości 120 kg. tygodniowo. Kuchnię tę otworzono uroczyście. Na obok zamieszczonym zdjęciu fotograficznym widzimy kilku bezrobotnych przy stole oraz Komitet z burmistrzem Rohatyna p. **Kościówką** na czele. Obecnym jest również starosta powiatowy **dr Janecki** oraz panie ze sfery polskiej i ukraińskiej, gdyż kuchnia dożywia bezrobotnych bez różnicy narodowości.

Ilustrowany Kalendarz Huculszczyzny na rok 1938.

W ostatnich dniach ukazała się osobliwa publikacja. Jest nią „Ilustrowany Kalendarz Huculszczyzny“ na rok 1938, wydany staraniem i kosztem Oddziału Polskiego Tow. Tatrzańskiego w Stanisławowie łącznie z Kołem PTT. w Bitkowie.

Odnośnie tego wydawnictwa otrzymujemy jeszcze następujące uwagi:

Huculszczyzna, jeden z najpiękniejszych i najbardziej malowniczych zakątków Polski, obejmująca częściowo Gorgany i w całości Czarnohorę, Beskid Huculski, Góry Czywczyńskie oraz Hryniawskie, posiada wprawdzie wcale bogatą literaturę naukowo-turystyczną, dla braku jednak intensywnej propagandy kraina ta, mimo pierwszorzędnych walorów, od niedawna dopiero stała się ośrodkiem ruchu turystycznego, narciarskiego i letniskowego.

Do tego stanu przyczyniał się w wielkiej mierze brak popularnych wydawnictw, stojących na wysokim poziomie, które by ilustrowały godnie urodę ziemi huculskiej. Brakowi temu postanowił zaradzić Oddział Pol. Tow. Tatrzańskiego w Stanisławowie, który wspólnie z Towarzystwem Przyjaciół Huculszczyzny zorganizował w roku 1937 **konkurs fotograficzny** zdjęć krajoznawczych z Huculszczyzny. Plon konkursu był obfity i dostarczył wiele pierwszorzędnego materiału ilustracyjnego do wydawnictw o Huculszczyźnie. Pierwszym takim wydawnictwem była **seria pocztowych kart widokowych,** których nakład, dzięki artystycznym walorom i znakomitemu wykonaniu, został niemal w całości wyczerpany w ciągu minionego sezonu letniego.

Obecnie występuje Oddział PTT. w Stanisławowie z nowym wydawnictwem pt. „Ilustrowany Kalendarz Huculszczyzny“ na rok 1938, stanowiącym nowość na naszym rynku wydawniczym.

„Ilustrowany Kalendarz Huculszczyzny“, zbliżony formą do znanego kalendarza Komitetu Budowy Muzeum Narodowego w Krakowie, zawiera, prócz kilku popularnych **informacyj** o ziemi huculskiej i kilku orientacyjnych **mapek** turystyczno-narciarskich, **20 kart fotograficznych,** które można dzięki perforacji oddzielić i użyć, jako pocztówki. Wszystkie fotografie są dziełem wybitnych fotografików Huculszczyzny.

Całość drukowana na pięknym kartonie, przedstawia się, jako **wydawnictwo o wysokiej wartości artystycznej, dające pogląd na krasę Huculszczyzny,** która stanowi teren o niewyczerpanych tematach wycieczkowych tak porą letnią, jak zimą.

„Ilustrowany Kalendarz Huculszczyzny“ na rok 1938, nabyć można we wszystkich oddziałach i kołach Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, lub wprost w Oddziele PTT. w Stanisławowie, ul. Szydłowskiego 7. Niska cena „Ilustrowanego Kalendarza Huculszczyzny“ (2 zł.) uprzystępnia to cenne wydawnictwo najszerszym rzeszom turystów, narciarzy i miłośników gór. Ponieważ nakład „Ilustrowanego Kalendarza Huculszczyzny“ jest niewielki, przeto miłośnicy piękna Huculszczyzny winni pospieszyć się z zamówieniem tego ze wszech miar miłego wydawnictwa.

CENA PRENUMERATY wraz z przesyłką pocztową: miesięczna zł. **0.60**, kwartalna zł. **1.80**, półroczna zł. **3.60**. — Konto P. K. O. **506.350.**
CENY OGŁOSZEŃ: Za jeden wiersz milimetrowy przez szerokość jednej szpalty (70 mm) na pierwszej stronie **1** zł., na dalszych stronach **80** groszy.
Cała pierwsza strona — **1.100** zł., następne strony **800** zł. Zastrzeżone miejsce 50% drożej.

Redaktor: **Stanisław Zachariasiewicz.** Wydawca: **Prasowa Agencja Informacyjna WSCHÓD.** Nowa Drukarnia Lwowska, Lwów, Akademicka 16, tel. 217-98.